ANUL X No. 294(

Ediția de seara

SAMBATA 13 SEPTEMBRE 1897

Abonamente

Incep la 1 și 15 ale fie-cărei luni și se plătesc inainte:

Un an in țară 30 lei; in străinătate 50 lei
Șase luni 15 „ „ „ 25 „
Trei luni 8 „ „ „ 13 „

Numărul 10 banĭ

In străinătate 15 banĭ

Adevĕrul

Să te ferești Romîne de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

Numărul 10 banĭ

Un număr vechiŭ 20 banĭ

Redacția
PASAGIUL BĂNCEĬ NAȚIONALE (TELEFON No. 25).

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

Administrația
PASAGIUL BĂNCEĬ NAȚIONALE (TELEFON No. 25).

Impăcarea liberalilor

Șase paginĭ
la fie-care ediție

O tristă experiență

In chestia națională am făcut o îndestul de tristă experiență; o experiență care, de o cam dată, nu va profita de cît Ungurilor și d-luĭ Sturdza, o experiență care nu ne va împĭedica ca și pe viitor să cădem în aceleașĭ erorĭ și să ne facem vinovațĭ de aceleașĭ naivitățĭ.

Chestia națională, așa cum a fost concepută, așa cum a fost dirigĭată, așa cum a fost exploatată, trebuĭa neapărat sa sfîrșească, nu numaĭ cu un fiasco, dar încă cu o rușine. Căcĭ, în realitate, această chestie n'a fost, precum prin uzurpare s'a întitulat, o «*chestie națională*», ea n'a fost de cît o «*chestie liberal-națională*», căcĭ liberaliĭ-naționalĭ aŭ pus-o în circulație, dînșiĭ aŭ organizat-o, dînșiĭ aŭ cîrmuit-o și, finalmente, tot dînșiĭ trebuĭaŭ să tragă foloasele.

Franceziĭ aŭ un adagiŭ: *Tout travail mérite salaire*; eĭ bine, liberaliĭ noștri n'aŭ pĭerdut nicĭ odată din vedere adagiul acesta, dînșiĭ, în timp de opozițiune, aŭ depus un capital de muncă în chestia Romînilor de dincolo, și tot dînșiĭ venind la putere eraŭ autorizațĭ să perceapă dobînzile.

Perzistența liberalilor-naționalĭ de a domina Liga și de a majoriza toate comitetele secțiunilor era o dovadă suficientă pentru oameniĭ inteligențĭ cum că farsoriĭ aceĭa nu aveaŭ gîndurĭ curate. O «chestie națională» fiind neapărat patrimoniul națiuneĭ întregĭ, trebuĭa să încapă în mîĭnele tuturor, să fie îmbrățișată de toțĭ Romîniĭ și toțĭ Romîniĭ să aĭbă dreptul la cîrmuirea eĭ. Insă lucrurile s'aŭ petrecut din potrivă, așa cum le cunoaștem, așa cum le-am dezaprobat de atîtea orĭ.

Consecința finală a uneĭ agitațiunĭ fără scrupul și a uneĭ propagande fără sinceritate, este că Unguriĭ înalță astăzĭ cuvinte de laude pentru pretinsul mare-patriot Dimitrie Sturdza, ĭar presa maghĭară vorbește cu recunoștință de bunele serviciĭ pe carĭ Sturdza le face astă-zĭ cauzeĭ ungureștĭ.

Sînt uniĭ pe carĭ acest deznodămînt al «*farseĭ naționale*» îĭ surprinde, dar noĭ nu ne numărăm printre aceĭa.

Pe noĭ «*farsa națională*», organizată de liberaliĭ-naționalĭ, ne-a lăsat de-a pururea recĭ, noĭ pentru «*farsa națională*» n'am contribuit nicĭ cu un leŭ, noĭ la meetingurile patriotice n'am participat. Așa dar noĭ n'avem pe conștiință nicĭ o panglică patriotică, precum nu sîntem respunzătorĭ că d. Dimitrie Sturdza a devenit prim-ministru, că junele Ionel a putut ajunge consilier al luĭ Carol I, orĭ că regele Romînieĭ merge umilit la Pesta pentru a culege rămășițele splendorilor carĭ aŭ înfierbîntat lirismul luĭ Wilhelm al II-lea.

Insă cu atîta nu ne putem consola. Pe noĭ ne doare că Romîniĭ de dincolo aŭ plătit cheltuĭelile parveniriĭ liberalilor la putere și că tot dînșiĭ aŭ fost atît de naivĭ în cît să se încreadă în sinceritatea politicianilor unuĭ singur partid din Romînia.

Faptul că s'aŭ dat cu totul în brațele exclusive și exclusiviste ale partiduluĭ liberal a constituit marea greșală a Romînilor de dincolo și această greșală dînșiĭ o expiază astăzĭ, ĭar urmările le vor suporta încă multă vreme în viitor.

Un proverb spune: «Cînd doĭ se ceartă al treĭlea cîștigă»; de astă dată proverbul a rămas de mincĭună.

«Cînd doĭ se ceartă al treĭlea plătește.» Liberaliĭ și conservatoriĭ s'aŭ certat pentru putere, ĭar Romîniĭ de dincolo aŭ plătit.

Const. C. Bacalbașa.

SATIRA POLITICA

Tudor Vladimirescu

In patria luĭ Tudor, în orașul Tîrgul Jiuluĭ, acolo unde primariĭ aŭ cîte douăzecĭ și patru de măsele, pentru a putea ronțăi maĭ bine fondurile Oltenilor, s'a petrecut un fapt care a mărit siguranța restauratorilor de prin gările Romînieĭ.

După cum ne comunică corespondentul nostru la fața boclucului, congresele studențeștĭ și-aŭ trăit traiul, o sciziune s'a produs în sînul tinerimeĭ maĭ mult zgomotoase de cît studioase, ĭar la anul orașul Tulcea va fi scutit de elocința viitoruluĭ Romînieĭ.

Tudor Vladimirescu, dacă n'o fi t esăltat în mormîntul săŭ, nu studențiĭ sînt de vină, căcĭ dînșiĭ aŭ făcut tot ce aŭ putut pentru a revolta chĭar pe morțĭ.

Vax.

Sălbătăciile în armată

Iarășĭ s'a omorît un soldat în cazarmă și ne temem că și asupra acesteĭ victime, ca și asupra a sute și miĭ, se va arunca uitarea și mușamaua.

Soldatul Rizea Gheorghe a murit din bătăile sergentuluĭ Popescu, de la a doua companie sanitară, erĭ i s'a făcut autopsia și trista experiență ne-a dovedit ce va să zică autopsiile militare.

Cadavrul luĭ Godeanu de abĭa a început să putrezească, nenorocitul David Tudor nu este încă vindecat și o nouă crimă militară se produce, fără ca macar cele d'întîĭ să fie pedepsite.

Crede oare ministrul de războĭ că este în interesul armateĭ ca lumea să se convingă din ce în ce că sălbătăcia este caracteristica corpuluĭ ofițeresc? Crede generalul Berendeĭ că e bine a se cocoloși toate crimele militare și a mări antagonizmul care d'ja există între lumea militară și cea civilă?

Nĭ se spune, de cîte orĭ denunțăm sălbătăciile din armată, că insultăm oștirea țăreĭ. E o acuzare stupidă, de oare-ce tocmaĭ aceste denunțărĭ tind a o civiliza, a face ca ea să fie ĭubită, ca între armată și țară să existe o strînsă legătură de prietenie. Noĭ am fost ceĭ d'întîĭ carĭ am lăudat vitejia soldaților noștri pe cîmpul de războĭ. E în de absolută nevoĭe ca armata să nu devie un obiect de oroare pentru lumea civilizată și ca tînărul care pleacă să'șĭ facă datoria către patrie, să știe că acolo va găsi învățătorĭ părințĭ și frațĭ, nu călăĭ carĭ să-l bată, să-l schingiuească și să-l omoare în bătăĭ.

Facețĭ, domnilor, ca armata să fie ĭubită și stimată și pentru aceasta desființațĭ aceste moravurĭ barbare, carĭ dezonorează țara și oștirea eĭ, și pedepsițĭ pe toțĭ aceĭa carĭ aŭ apucăturĭ de canibalĭ.

Sfinx

Carol la Pesta

Vizita pe care o va face la 16 Septembrie regele Carol la Pesta regeluĭ Ungarieĭ, este prea importantă pentru ca să nu revenim asupra eĭ.

După cum am prevăzut, nu avem a face cu o vizită care nu are nicĭ o însemnătate politică. Din potrivă, nu numaĭ Unguriĭ, dar chĭar și presa austriacă îĭ daŭ o extraordinară însemnătate.

Ziarele din Viena spun că vizitele împăratuluĭ Germanieĭ și regeluĭ Carol la Pesta sînt un omagiŭ adus Ungurilor și dovedesc că eĭ sînt baza tripleĭ alianțe.

Care vrea să zică, regele Romînieĭ merge să se plece înaintea Ungurilor sugrumătorĭ a peste treĭ milioane de Romînĭ.

Regele Romînieĭ se duce la Pesta ca să dea cea maĭ teribilă lovitură Romînilor de peste munțĭ, în lupta pe care aceștia o duc cu atîta entuziasm, de cîțĭ-va anĭ maĭ ales, cu barbariĭ lor asupritorĭ.

Opera pe care o îndeplinește regele Carol este antinațională, condamnabilă, de înfierat.

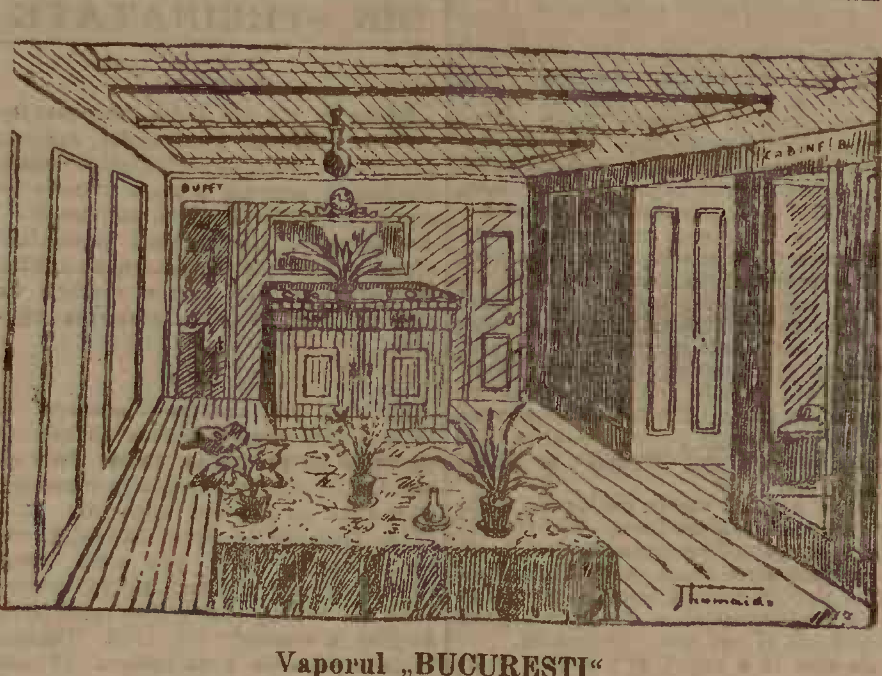
Și acest act nepatriotic se săvîrșeșle tocmaĭ atuncĭ, cînd e la putere nevrednicul exploatator al chestieĭ naționale, omul nefast care în opoziție manifesta la statua luĭ Mihaĭ Viteazul.

Această faptă stîrnește o legitimă indignare în Romînia, regele Carol se duce la Pesta urmat de nemernicia luĭ Sturdza și de dezaprobarea țăreĭ romîneștĭ.

Intr'adevăr, regele Carol sfătuit de Dumitru Sturdza strivește cu trufie cele maĭ scumpe sentimente ale țăreĭ.

Ianus

Linia Brăila-Rotterdam

Vaporul „BUCUREȘTI“
— Salonul vaporuluĭ —

E hotărît!

In ziua de 16 Septembrie șeful statuluĭ romîn va saluta în uniformă ungurească pe regele călăilor a treĭ milioane de Romînĭ.

Sîntem în drept, credem, a întreba ce face Liga romînă, ce face comitetul național studențesc, ce fac toțĭ aceĭ carĭ odinioară ne promiteaŭ Transilvania?

Izbuti-vor speculanțiĭ cauzeĭ naționale să înăbușe orĭ ce manifestațiune a indignăreĭ în potriva actuluĭ de trădare de la Pesta?

Zilele astea se va vedea dacă a maĭ rămas țăreĭ acestea simțul onoareĭ naționale, saŭ dacă Romînia liberă încasează cu resignare palmele ungureștĭ.

Robiĭ Tramvayelor

O știre culeasă de un reporter al nostru, anunță apropiata izbucnire a uneĭ greve a conductorilor și vizitiilor de la tramvaye.

Domniĭ politicianĭ vor vedea de sigur și aci instigațiĭ și rebeliunĭ, carĭ trebuĭesc reprimate cu forța — și totușĭ nimic nu va fi maĭ legitim de cît o grevă a robilor de la tramvaye, carĭ cîte 18 ore continuu muncesc zilnic, fără să cunoască repauz duminical, saŭ vre-o serbătoare.

Accidente sînt de înregistrat zilnic la tramvaye, din cauza surmenăreĭ fizice a acestor nenorocițĭ; moartea prematură e caracteristică acesteĭ categoriĭ de salariațĭ — și atît municipalitatea cît și guvernul nu cred destul de vrednică de interes soarta acestor proletarĭ.

Nepăsarea aceasta va face inevitabilă o grevă, și atuncĭ, cînd serviciul public al tramvayelor va suferi și cetățeniĭ vor aprecia grija ce se poartă intereselor lor de către comună — atuncĭ se va ridica maĭ mult de cît chestiunea robilor tramvayelor: se va ridica chestiunea întreagă a exploatăreĭ acestuĭ serviciŭ public, și singura soluțiune va fi trecerea luĭ la comună — cînd conductoriĭ și vizitiiĭ vor ajunge funcționarĭ comunalĭ, a căror muncă va trebui legiferată cît maĭ curînd.

Saturn.

Manevrele ungureștĭ

Manevrele.—Daily Mail.—Mareșalul de Beck.—Critică serioasă.

Vizita împăratuluĭ Wilhelm II la Budapesta a făcut ca să se afle foarte puține lucrurĭ despre manevrele ungureștĭ ce s'aŭ ținut la Totis. Fără îndoială că a bătut la ochĭ faptul că împăratul Wilhelm II n'a pomenit nicĭ cu o vorbă bună manevrele austro-ungare. Ziarul *Daily Mail* publică acum o dare de seamă asupra luptelor din jurul Totisuluĭ, care explică tăcerea ambilor monarchĭ. Trimesul special al ziaruluĭ în cestiune a vroit să'șĭ trimită darea de seamă prin telegraful din Totis; acesta a refuzat însă expediarea. Darea de seamă s'a expediat decĭ din Passau, și aceasta explică întîrzierea eĭ.

*

Iată ce zice trimesul luĭ *Daily Mail*: „Manevrele, pe carĭ le-am văzut de la început și pînă la sfîrșit, s'aŭ distins înainte de toate printr'o groază de greșelĭ tactice. In unele cazurĭ operațiunile aŭ devenit chĭar absurde. Azĭ dimineață generalul principe Labkowitz, comandantul corpuluĭ al 4-a de armată, galopa dinaintea regimentelor sale. Era desperat de modul cum se executaŭ ordinele sale. In decursul ataculuĭ îĭ se isprăvi uneĭ brigade munițiunea. Aceasta se transportase într'o localitate greșită. Criticĭ carĭ aŭ azistat atît la manevrele germane, cît și la acestea, eraŭ uĭmițĭ de imensa superioritate cu care aŭ fost conduse trupele germane. In genere am auzit exprimîndu-se părerea că dacă aceste două corpurĭ, al 4 și 5, carĭ aŭ participat la manevre, servesc ca mostră pentru întreaga armată austriacă,— atuncĭ calitatea acesteĭ oștirĭ e neînsemnată, orĭ cît de bine făcut ar fi soldatul austriac“.

*

Critica aceasta nu pare a fi neexactă, căcĭ însușĭ mareșalul baron de Beck, încercînd să explice multele „incidente“ din manevrele de la Totis, a declarat următoarele reprezentantuluĭ ziaruluĭ „Pesti Naplo“:

„Dacă profaniĭ văd în aceste „incidente“, dezordine, lipsă de conducere și neglijență, sînt tot așa de răŭ informațĭ, pe cît sînt de nedreptĭ. Ce s'a petrecut la manevre, se poate petrece și în războĭ, fără ca pentru aceasta să poată fi acuzat cine-va de ușurință. Faptele s'aŭ petrecut precum urmează: brigada 37 de honvezĭ a întîrziat să încunoștiințeze aripa eĭ stîngă despre retragerea sa, căcĭ credea, că acea diviziune de cavalerie care se rînduise lîngă dînsa o acopere în deajuns. Această diviziune de cavalerie fu silită de diviziunea de cavalerie inamică, mult maĭ numeroasă, să se retragă și să se despartă de brigada de honvezĭ 37. Acum diviziunea mareșaluluĭ Czibulka înaintă între a 37-a brigadă de honvezĭ și diviziunea de cavalerie. Acesta e în scurt faptul, în care nu trebuĭe să se vadă lipsă de judecată și neglijență. El este cea maĭ bună dovadă că manevrele noastre nu sînt de paradă, ci adevărate lupte ca în caz de războĭ, și că vor da roade bine-cuvîntate în campanie.“

Gal.

Impăcarea liberalilor

S'aŭ împăcat, se vor pupa!

Tratativele conduse de d-niĭ Lascar, Dim. Sturdza și Eug. Stătescu aŭ ajuns la rezultat. Liberaliĭ din cele treĭ grupurĭ s'aŭ convins că, pentru „interesele“ liberalismuluĭ, trebuĭe să'șĭ dea mîna.

După treĭ lunĭ de luptă, de frămîntărĭ, de încercărĭ ca să se dea partiduluĭ un ideal, un program și o direcție nouă, toțĭ s'aŭ reîntors la direcția cea veche.

D. Dim. Sturdza a triumfat moralicește și nu se știe încă dacă nu va triumfa și de fapt.

Două portofoliĭ

Aurelianiștiĭ se mulțumesc acum cu două portofoliĭ. La Maĭ eĭ refuzaseră treĭ portofoliĭ și acum după ce aŭ dus lupta de principiĭ și aŭ făcut sforțărĭ pentru ca să zdrobească sistemul d-luĭ Sturdza, primesc să intre în guvern cu acesta și în infimă minoritate.

Două portofoliĭ și acestea încredințate d-lor P. S. Aurelian și V. Lascar. D. V. Lascar însă, încă nu s'a decis dacă primește portofoliul. In caz de refuz, locul d-sale îl va lua d. Ștefan Șendrea.

Ceĭ sacrificațĭ

Și e tristă situația acelora carĭ s'aŭ ambalat în primul moment și aŭ luat în serios pretențiile unor fruntașĭ de a da o nouă direcție partiduluĭ și a rupe cu totul cu d. Dim Sturdza.

Aceștia sînt azĭ sacrificațĭ. D-niĭ C. Dimitrescu Iașĭ, care a combătut, sub semnătura sa prin „Drapelul“, politica d-luĭ Sturdza, rămîne pe din afară. D. Costinescu nu joacă nicĭ un rol în aceste tratative și toată campania „Drapeluluĭ“ va fi declarată de aurelianiștiĭ împăcațĭ: un vis urît!

Ultima consfătuire

Pentru azĭ la 5 ore sînt convocațĭ la „Drapelul“ fruntașiĭ aurelianiștilor de către d. P. S. Aurelian. In această adunare este hotărît ca dd. Aurelian și Lascar să comunice rezultatul tratativelor și condițiile de împăcare admise.

Printre aurelianiștĭ împăcarea, în condițiile în carĭ se face, nu este primită cu bucurie. Sînt foarte mulțĭ aceĭa carĭ văd în împăcarea cu două portofoliĭ o capitulare a aurelianiștilor, o avortare a întregeĭ lor campaniĭ.

Președenția consiliuluĭ

Și ce e maĭ nostim în toată afacerea, e faptul că sturdziștiĭ, și maĭ ales ceĭ de la „Voința“, afirmă că concentrarea se va face sub președenția d-luĭ Sturdza, ĭar nu a d-luĭ Stătescu, că acesta din urmă se mulțumește să combine ministerul de concentrare și să rămîĭe d'oparte, fără ca să intre în minister.

Și cantacuziniștiĭ merg chĭar pînă a declara că eĭ nicĭ n'ar susține un minister prezidat de d. Eug. Stătescu.

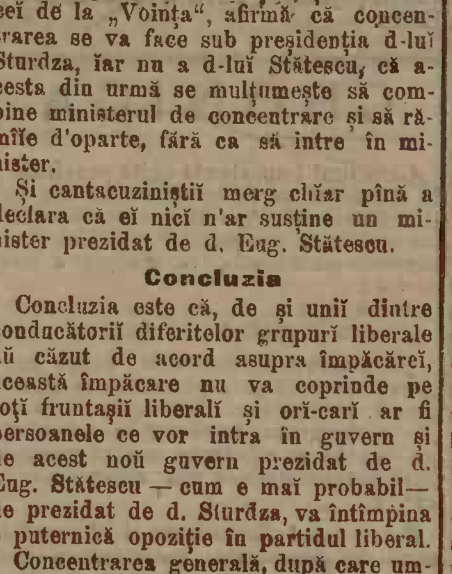
Concluzia

Concluzia este că, de și uniĭ dintre conducătoriĭ diferitelor grupurĭ liberale aŭ căzut de acord asupra împăcăreĭ, această împăcare nu va coprinde pe toțĭ fruntașiĭ liberalĭ și orĭ-carĭ ar fi persoanele ce vor intra în guvern și fie acest noŭ guvern prezidat de d. Eug. Stătescu — cum e maĭ probabil — fie prezidat de d. Sturdza, va întîmpina o puternică opoziție în partidul liberal.

Concentrarea generală, după care umblă conducătoriĭ, nu se poate realiza în actuala stare a partiduluĭ liberal.

Rep.

Regina Sofia

Regina Suedieĭ serbează acum împreună cu soțul eĭ jubileul de 25 de anĭ al întronăreĭ acestuĭa.

Regina e cunoscută în Suedia ca o femeĭe inteligentă și foarte capabilă. Ea este în capul maĭ multor societățĭ de femeĭ și s'a distins prin diferite opere caritabile.

Inst.

Să fim civilizațĭ!

Studențiĭ ĭeșenĭ și un grup de studențĭ bucureștenĭ s'aŭ retras din congresul de la T.-Jiu și aŭ pus bazele uneĭ asociațiĭ generale a studenților din Romînia, fără deosebire de sex și naționalitate.

E acesta sfîrșitul uneĭ lungĭ crize în corpul studențesc. De mult se simțea nevoĭa uneĭ izolărĭ a studenților serioșĭ și muncitorĭ de studențiĭ banchetofagĭ și gălăgioșĭ — și sîntem bine încredințațĭ că lumea cu dor pentru activitățile rodnice va saluta inițiativa studenților retrașĭ din congresul de la T.-Jiu.

Epoca, nu știm din ce sorginte, face loc în numărul de erĭ unuĭ articol plin de ură contra noueĭ asociațiĭ studențeștĭ.

Ziarul care a deplîns de atîtea orĭ lipsa de civilizație în toate manifestările noastre publice, căruĭa i se datorește înființarea unuĭ *Cerc de studiĭ sociale*, care în fine a condamnat mereŭ intoleranța, se aruncă asupra noueĭ asociațiĭ studențeștĭ, o tratează *deja* de nepatriotă, etc.

Să fim, d-lor, ceva maĭ civilizațĭ, ceva maĭ toleranțĭ și maĭ ales ceva maĭ de bună-credință!

E o încercare a uneĭ părțĭ din studențime de a lucra cu dor pentru răspîndirea uneĭ *culturĭ naționale* în popor — și această studențime ne strigă din capul loculuĭ:

— **Nu voim să facem politică!**

E barbar să tăbărească asupra eĭ organizațiunile și ziarele politice — e chestiune de civilizație, din potrivă, să așteptăm rezultatele munceĭ eĭ liniștite.

S. V. R.

Budapesta

Orașul. — Străzĭ. — Edificiĭ. — Populațiunea. — Instituțiĭ culturale. — Autoritățĭ

Regele Carol I se duce să viziteze capitala maghĭarilor. Orĭ-ce bun Romîn știe ce trebuĭe să creadă despre această vizită. Maghĭariĭ sînt un popor, care a știut să dea capitaleĭ sale un lustru deosebit europenesc. De aci și alăturea cu faptul, că Germaniĭ aŭ lucrat foarte mult la prosperarea și înfrumusețarea Budapesteĭ, — derivă acea splendoare care epatează pe tot omul civilizat. In centrul Pesteĭ este grămădită o sumă întreagă de splendide și bogate clădirĭ, carĭ pot sta alăturĭ cu cele maĭ marĭ edificiĭ de architectură din capitalele marilor state occidentale. Vom încerca să facem aci o mică dare de samă asupra orașuluĭ Budapesta, de care se va vorbi acum foarte mult în presa romînească.

*

Budapesta se întinde pe ambele malurĭ ale Dunăreĭ, care în partea loculuĭ se desfășoară în toată splendoarea eĭ maĭestoasă. In susul orașuluĭ, ea are o lățime de 850—950 metri, se îngustează însă mereŭ pînă în apropierea vestituluĭ pod pe lanțurĭ, pentru a se lărgi din noŭ în josul orașuluĭ, pînă la 1140 m.

Capitala Ungarieĭ se compune din două orașe distincte, și anume: Pesta, situat pe malul stîng, și Buda, situat pe cel drept. Ambele orașe sînt legate printr'un pod pe lanțurĭ, clădit după planul inginerului W. Klark, cu o cheltuĭală de 10 milioane leĭ. Podul are o lungime de 390 metri, o deschizătură între cele două piloane, de 190 m. și o lățime de 12 m. 6. Cine voĭește să treacă din Buda în Pesta saŭ vice-versa, trebuĭe să plătească o taxă de 2 crucerĭ. Afară de acest pod, altele două servesc să lege ambele malurĭ ale Dunăreĭ din raionul orașuluĭ.

*

Budapesta are o întindere de 18,612 hectare și se împarte în zece despărțirĭ. Dintre piețele cele maĭ însemnate, cităm: piața Frantz Iozif, pe care se află splendidul edificiŭ al Academieĭ, palatul comerciuluĭ și cu statuĭele conteluĭ Szecheny și a luĭ Deak, piața primărieĭ, piața Petöfi cu statuĭa renumituluĭ poĭet, piața din Buda care urmează imediat după podul pe lanțurĭ și în fundul căreĭa se află un tunel împodobit cu un frumos portal gotic, și care duce într'o despărțire a orașuluĭ Buda, etc. etc.

Dintre străzile cele maĭ frumoase, cităm strada Köröpeș, cu clădirĭ frumoase și cu foarte multe magazinurĭ elegante; bulevardul Andrassy, de desubtul căruĭa circulă tramwaiul electric pînă la clădirile expozițieĭ milenare; strada Vațiuluĭ, promenada aristocrațieĭ ungureștĭ și a lumeĭ elegante; diferitele cheĭurĭ, etc. etc.

*

Budapesta are multe clădirĭ frumoase și artistice.

Biserica metropolitană, cea maĭ veche din Pesta și care a fost clădită tocmaĭ la 1500, este una din capo d'operile architectureĭ gotice. Palatul regal, clădit pe la 1749—71, cu fațada spre Dunăre și cu un fronton lung de 178 metri. Acest palat, în care va fi găzduit și regele Carol, e situat pe o înălțime și are 203 camere. Tot în parcul palatuluĭ se află biserica sf. Sigismund în care se păstrează de la 1771 mîna dreaptă a sfîntuluĭ Ștefan și în care se află și însemnele regale ungureștĭ. Muzăul național, palatul Academieĭ, reduta și palatul oficiuluĭ vamal, sînt splendide edificiĭ făcute toate după planurile inginerului Nir-Jbl.

Muzăul național formează un quadrilater imens cu două curțĭ, are o fațadă cu opt coloane corintiene colosale, carĭ sprijină un frontispiciŭ împodobit de un mare relief reprezentînd Panonia. Inăuntrul clădireĭ este de remarcat scara de onoare, un vestibul împodobit cu minunate frescurĭ, o sală și o cupolă rotundă imensă sub care sînt așezate statuĭele Ungurilor renumițĭ (Pantheon).

*

Impozant și frumos este și palatul Academieĭ, care se compune dintr'o clădire mijlocie splendidă și două aripĭ. Un vestibul minunat cu coloane de marmoră, coridoare frumoase, o sală de gală împodobită cu frescurĭ din istoria ungurească și cu 24 de Karyatide, alte sălĭ maĭ micĭ, local de bibliotecă, etc.

Reduta orășenească, o clădire colosală ținută într'un stil mixt: bizantin, gotic și mauric, e prevăzută în etajul întîĭ cu arcade colosale și în etajul al doilea cu logia mare. Are de asemenea maĭ multe sălĭ.

Demn de remarcat este și abatorul comunal, avînd: o poartă principală împodobită cu două frumoase grupurĭ de animale, opere ale cunoscutuluĭ sculptor german Vegas; un turn pentru rezervoriul apeĭ de o înălțime respectabilă; și maĭ multe sălĭ de tăĭat prevăzute cu perețĭ de marmoră și cu dușumeaua de porcelan.

Noul palat al parlamentuluĭ este într'adevăr o capo d'operă architecturală. Clădit după planul profesoruluĭ Steindl, el are o fațadă dintre cele maĭ impunătoare, iar sala de sub cupolă e într'adevăr abracadabrantă. Se zice că împăratul Wilhelm II intrînd în această sală ar fi zis: „E într'adevăr răpitor. La așa ceva nu mă așteptam. Această clădire e doar un juvaer al arteĭ architectonice.“

De remarcat e palatul de justiție, școala militară, palatul ministeruluĭ honvezilor, gările, etc. etc.

*

Printre instituțiele culturale, primul loc îl ocupă universitatea fondată la 1635. Are patru facultăți: teologia, dreptul, medicina și filozofia. Numărul profesorilor carĭ predaŭ în această universitate maghiară este de 198, iar acel al studenților carĭ o viziteazâ de 3252. Școlĭ: de farmacie, de moșit, veterinara, normale, politechnică, gimnazii, licee, etc. etc. sînt destul de multe în Budapesta, iar numărul școalelor primare este de 147 cu 731 de institutorĭ, 38513 elevĭ și 530 clase.

Muzeul național coprinde o galerie de tablourĭ moderne, o colecțiune etnografică, o colecțiune de minerale și botanică, un cabinet numismatic și de antichități, și o bibliotecă cu 200,000 exemplare și 30,000 acte și manuscripte.

In palatul Academieĭ se află de asemenea o frumoasă galerie de pictură cu 800 de tablourĭ vechĭ, dintre carĭ multe foarte prețioase și dintr'o frumoasă colecțiune de desemnurĭ și aquaforte (peste 34,000), intre carĭ multe de Rembrandt și Duerer.

*

Avînd toate acestea în vedere, cine se va maĭ mira, că orĭ-cine a vizitat numaĭ Buda-Pesta, și-a făcut o ideĭe greșită despre Ungurĭ.

Strat.

IMPRESIUNI și PALAVRE

(Din coresp. luĭ Chițibuș cu cititoarele sale)

Tîrgul-Cucului

Frusinica ne-a descris strada Patria și în stil colorat ne-a făcut icoana acestuĭ tîrg al săracieĭ. Pentru a 'șĭ face o ideĭe despre așa ceva, ar fi trebuit să meargă în Iașĭ și să treacă într'o zi de Duminică prin Tîrgul-Cucului. Acolo ar fi văzut modelul strădeĭ Patria și ar fi dat o icoană pe care condeiul meŭ se teme că nu o va putea reda de cît incompleot și slab colorat.

De la bătrîna casă a bătrînuluĭ boĭer Ieșan Bașotă, începe celebrul tîrg. Casele sînt micĭ și joase ca bordeile, prăvăliile sînt strîmte și puturoase, miroase a piĭele argăsită, a blană de oaĭe, a cizme unse cu păcură; la ușĭ și la ferestre sînt spînzurate cojoace, sucmane mohorîte ale țăranuluĭ moldovean, pălăriĭ negre cu bordurĭ imense și în vînt flutură brîurile de lînă multicolore, iar în cuĭe se balansează imensele ciubote, opincĭ, cămeșoaie, batiste colorate, stamba stă în pachete pe polițe improvizate și din această mulțime ĭese o larmă grozavă, care umple strada și stradele vecine.

Ulița este pestrîță de lume. Haĭnele albe și deșchise ale sătenilor fac pete albe în fondul negru al haĭnelor evreilor-negutătorĭ. Pe aceștia să'ĭ vezĭ tu, *Frusinico*, și să facĭ poemul urîtuluĭ și urmînd povața luĭ Boileau aĭ înjgheba o operă de artă din acest tabloŭ negru, necurat și puțin mirositor. In caftane lungĭ, soioase și rupte, învelind un corp subțire și bolnăvicios, cu zulufĭ carĭ joc tontoroiul la momente de emoțiune, zmoliți, bărboșĭ și nespălațĭ, cu o vervă nesecată și cu un glas strident, eĭ duc o luptă eroică ca să capete mușteriul. Țăranul moldovean e din firea luĭ mefiant, greŭ la hotărît, se tocmește treĭ zile și cu paraua, se sfătuește cu tot neamul, pleacă din prăvălie și i se aține calea de vecinĭ, uniĭ îl trag de-o mînecă ca să 'l reție, altul de cea-l'altă ca să'l ducă în prăvălia sa. Și aceste exercițiĭ gimnastice sînt întovărășite de un potop de vorbe, de făgăduințe, într'o limbă imposibilă și cu un accent din ce în ce maĭ comic. E o adevărată vînătoare de mușterii, e o larmă care zăpăcește pe bietul țăran; el însă se luptă în mod eroic, rezistă tutulor tentațiunilor, își strînge bine în podul palmeĭ colțul batisteĭ în care sînt paralele și cînd se hotărăște, își scoate baniĭ treptat din fie-care colț de batistă, din fie-care buzunar. Omul se jură că'l costă maĭ mult, dar că, „d-tale badeo, îțĭ fac hatîr, ca să te am de mușteriŭ“, sătenul se jură că nu maĭ are parale, pînă cînd după ce Romînul a plecat de treĭ orĭ și s'a întors de treĭ, tîrgul se face și vînătoarea reîncepe cu alțiĭ.

Tîrgul-Cucului, ca și strada Patrieĭ, ca și piața haĭnelor vechĭ, a acelora ce'șĭ asortează marfa strigînd pe stradele Iașilor n'are clovo? Per excelentiam, e însă tîrgul sătenilor și aceasta îĭ dă caracteristica. Cînd aĭ trecut de stradă, cînd aĭ trecut mult înainte, larma tot te urmărește și această imagine a omenireĭ dezlănțuite în cîștigarea banuluĭ, în lupta pentru traiŭ.

Chițibuș.

Poșta luĭ Chițibuș. — *Senio, Laco.* Aștept impresiile.

Revista cărților

Revista „Convorbiri literare“ pe luna Septembrie are următorul sumar: *Gr. Tauşan*, Contribuții la teoriile asupra origineĭ statuluĭ; *Nicolae Basilescu*, Parisina (tragedie în 5 acte); *M. N. Burghele*, Despot-Vodă ereticul (studiŭ istoric); *Al. Antemireanu*, Apus (poezie); *Cediu Miatovici*, Reflexurĭ sîrbeștĭ din istoria romînă; *D. Nanu*, Spre ochiĭ eĭ (poezie); *Rădulescu-Codin*, O seamă de cuvinte; *Polius*, Cronice și analize; (și anume asupra cărților: *Evoluția individualității*, de G. C. Stere; *Caleidescop literar*, de C. de Stamate-Ciurea; *Poeme pentru copiĭ* de Nicolae Tincu; *Decadența morală*, de Focșeneanul; *Impresiĭ intime*, de Ranu); *Miron*, Poezii populare; Revista publicațiilor; Erata.

CRONICA

Chestiunĭ importante agită provinția: la Mehedințĭ se strămută satele din loc și e ceartă între porciĭ guvernamentalilor cu porciĭ opozanților; la Galațĭ se combate cu *tremollo*, la Focșanĭ e lată de tot!

Să vedețĭ:

„Gazeta Mehedințuluĭ“ scrie:

„In privința diferenduluĭ dintre primăria Severin și regimentul de Dorobanțĭ, pentru locul de tragere în țintă „de la marginea de răsărit a orașuluĭ, „se discută ca soluțiune maĭ nimerită... „strămutarea satelor din apropierea..... lor“ !!

Bravissimo! Strămutațĭ și d-voastră satele din apropierea... lor, dacă va ține cureaua!...

— Mută-te, Ceahlăule, că-mĭ vine să trag la țintă!

•

In chestia porcilor lucrurile staŭ așa:

„Ni s'a întîmplat zice „Gaz. Meh.“ să „vedem chiar un arbor d'aĭ d-luĭ Ghelmegianu plantat în fața curțeĭ primaruluĭ din Broștenĭ — care e în șosea — „scos din rădăcinĭ de un porc al chiar „d-luĭ primar.

„N'aĭ noroc, d-le Ghelmegene; nicĭ „porciĭ primarilor d-tale nu'țĭ respectă „plantațiunile, ce să maĭ zicĭ de porciĭ „opozanților carĭ ar voi să se țină de... „capul plantațiunilor d-tale?!“

Fi-v'ar de capul plantațiunilor saŭ vice-versa — dar n'avețĭ ceva maĭ bun de făcut, porcilor?... Haĭ?

•

Galațiĭ combate precum urmează:

„Căcĭ în definitiv, să ne spue clar și lămurit scribiĭ de la ordura „Voința Galaților“ ce aŭ făcut reprezentanțiĭ orașuluĭ nostru, de cînd sînt în Parlamentele țăriĭ?

Deschis-aŭ eĭ odată măcar gura, ca să pledeze în favoarea intereselor celor maĭ vitale ale orașuluĭ și județuluĭ?

Nu. Ișĭ aŭ încasat numaĭ cu religiozitate diurnele, și parte din eĭ făceaŭ vînătoare, iar alțiĭ *își plimbaŭ abdomenele prin localurile interlope, carĭ mișue prin noua Babilonie — ca să nu zicem Sodomă — care are numele de Bucureștĭ!*“

Haitĭ, că ne-a prăpădit Babilonia — ca să nu zicem Sodoma — care are numele de Bucureștĭ!

*

Și acuma vine a maĭ lată, de la Focșanĭ:

Aicĭ „Viitorul Putneĭ“ se indignează cam așa:

„Insă în loc ca aceștĭ mizerabilĭ scelerațĭ, să dea piept cu amicul nostru, să lovească în el, dacă sînt în stare, îl prigonesc lovind în femeia luĭ, care nu face politică, și care nu e răspunzătoare în nicĭ un caz de acțiunea soțuluĭ săŭ.

Cît sînt de mișeĭ și de lașĭ!... Să prigonească o femeĭe... *să împingă infamia* atît de departe, în cît văzîndu-se micĭ și ticăloșĭ în fața bărbatuluĭ, *să lovească piezîș* într'o ființă slabă, care nu se poate apăra!...

N'a maĭ rămas nimic sfînt pentru aceștĭ oamenĭ.“

Apoĭ, mizerabililor, cînd împingețĭ infamia, n'o luațĭ și piezîș — că vă daŭ pe mîna parchetuluĭ!

Ionathan

Un bucureștean pe zi

M. Cohen-Linaru

Compozitor, cîntător, pianist, organist, violonist, poet și maĭ ales critic muzical și profesor de canto la Azil și în alte părțĭ, d. Mauriciu Cohen, zis și Linaru, spre a se distinge din mulțimea Cohenilor ce mișună pe piața Bucureștilor, gras, rotund și jovial cum este, reprezintă tipul muzicantuluĭ amabil.

Încă de cînd era în Conservatorul din Paris, unde șĭ-a făcut studiile, făcea să se vorbească de dînsul. De cînd s'a întors însă în țară, încetul cu încetul s'a cam dat leneĭ, tembelismuluĭ oriental. Să fie multiplele ocupațiunĭ saŭ preamultele distracțiunĭ, dar vorba e că, numaĭ din cînd în cînd și destul de rar, apare pe la Gebauer cîte-o compozițiune, ce-ĭ drept plină de simțire și de gust, precum sînt „Stelele“ și „Hora Primăvereĭ“.

De și pare că are în cartoane, printre multele compozițiunĭ, vre-o două saŭ treĭ opere, directorul teatrelor, nu ĭ-a primit pînă acum de cît versurĭ romîne pentru muzica maeștrilor străinĭ.

Ca critic muzical, e de sigur o pană autorizată și cea maĭ competentă.

Se zice că e bogat, și zice că e tînăr.

Per.

Din Fălticenĭ

(Corespondență partic. a „Adevĕruluĭ“)

Demisia primaruluĭ. — Liberaliĭ. — Conservatoriĭ. — Junimiștiĭ.

Acum cîte-va zile d. Iorgu Radu, primar și deputat de Fălticenĭ, șĭ-a trimes demisia din ambele demnitățĭ, pentru a rămîne cu catedra de economie politică de la universitatea din Iașĭ, unde a fost numit profesor.

Această demisiune a produs mare zîzanie între ceĭ cîțĭ-va politicianĭ aĭ celor două partide istorice din localitate.

Liberaliĭ

Guvernamentaliĭ, cu toate fracțiunile lor, fac mare gălăgie pentru aducerea d-luĭ George Ghițescu în capul comuneĭ; căcĭ, zic dînșiĭ, numaĭ d. Ghițescu va putea susține înainte lupta începută de d. Radu pentru binele și progresul orașuluĭ!

Printre culise se vorbește că d. deputat Ștefan Albu n'ar privi tocmaĭ bine pe alesul partiduluĭ și că ar înclina și d-sa către primarat. D. Albu a făcut mult pentru Fălticenĭ, în calitatea sa de deputat, și alegerea d-sale de primar, zic uniĭ, n'ar fi de cît o recompensare a serviciilor aduse cetățenilor.

Conservatoriĭ

Pentru primărie partizaniĭ excelențeĭ sale cucoanei Lascarake aŭ pierdut orĭ-ce speranță. Cetățeniĭ s'aŭ pronunțat deja și acuma le este frică să se maĭ prezinte înaintea lor.

Ținta conservatorilor e locul vacant de deputat; acolo își vor îndrepta toate bombardamentele. Și pentru aceasta aŭ făcut apel la d. Niculae Filipescu, care va avea să se lupte cu candidatul liberal, d. Aristide Bontaș, proprietar și advocat.

Rezultatul e ușor de înțeles...

Junimiștiĭ

Aceștia sînt puținĭ și nu pot nicĭ lesne neajunsurile ce le-aŭ adus ultimele evenimente din partidul conservator; ca și ceĭ de la centru, eĭ caută pe toate căile să se răzbune. Așa stînd lucrurile, uniĭ vor vota cu liberaliĭ, iar alțiĭ se vor abține.

In tot cazul promitem nouĭ amănunte asupra zbuciumărilor din sînul partidelor istorice.

Trub.

DIN STREINATATE

Anglia

Știrile ce vin din India sînt maĭ favorabile. Coloana generaluluĭ Jeffrey, care fusese silită să se retragă cu marĭ pierderĭ, a repurtat o mare victorie asupra indigenilor Englezi, carĭ fac sforțărĭ colosale. La sfîrșitul săptămîneĭ acesteia, generalul Lockhart, un militar care cunoaște bine partea locuiuĭ, va veni să comande lupta împotriva Afridilor.

Franța

Ministrul de externe Hanotaux și ambasadorul englez Monson aŭ semnat un tratat cu privire la Tunis. Prin acest tratat, Anglia renunță la convenția ce o avea cu Tunisul încă din anul 1875. Tratatele aŭ durat 14 anĭ. Franța și Anglia devin prin noul tratat stăpîne depline aĭ situațiuneĭ lor comerciale. Ca recompensă pentru renunțarea Angliei la tratatul din 1875, Tunisul își ĭa sarcina de a nu încărca 15 anĭ de zile produsele industrieĭ textile engleze, cu taxe maĭ marĭ de cît 5 la sută din valoarea lor.

Grecia

Condițiunile sub carĭ s'a încheĭat pacea, nu mulțumesc de loc pe Grecĭ. De aceea fac manifestațiĭ ostile tratatuluĭ de pace, și merg chiar pînă acolo, în cît cer ca să se lase maĭ bine Tesalia în mîna Turcilor, de cît să se primească pentru o zi măcar controlul financiar. Aseară „Agenția Romînă“ ne-a transmis următoarele telegrame, carĭ dovedesc că diferendele greco-turce sînt încă departe de a fi rezolvate. Iată și depeșile în cestiune:

Aseară a fost un meeting pe piața Concordieĭ. Un tînăr a vorbit mulțimeĭ, zicînd că Grecia nu va primi nicĭ o dată pacea ce ĭĭ se propune.

Mulțimea a ars textul tratatuluĭ de pace în mijlocul unor aclamațiunĭ numeroase.

Atena, 11 Septembrie. — Contele Murawiew a declarat ministruluĭ Grecieĭ la Petersburg, că concertul european considerînd misiunea sa ca terminată, orĭ-ce decisiune nouă luată de Grecia va fi pe rizicul eĭ.

Generalul Smoleuski a primit ordin de a plecat îndată la Volo.

Rusia

Perechea imperială va sta la Darmstadt de la 25 Septembrie pînă la 17 Octombrie. După aceea țarul va merge la Wiesbaden unde se va întîlni cu împăratul Wilhelm al Germanieĭ. După aceasta, perechia imperială va pleca la Livadia unde se va aduna toată familia imp. rusă spre a serba aniversarea morțeĭ țaruluĭ Alexandru III.

Litere-Arte-Științe

Un pictor francez, cu numele de Louis Dumoulin, a făcut un tabloŭ destinat uneĭ panorame și care poartă ca titlu *Inconjorul lumeĭ*. Acest tabloŭ este cît se poate de original în felul luĭ și va fi expus la expoziția din Paris de la 1900. Originalitatea tablouluĭ luĭ Dumoulin constă în aceea că este animat, adică are toate planurile prime ocupate de subiecte însuflețite, ca artiștĭ, comedianĭ, etc. din toată lumea.

*

La congresul de neurologie, psichiatrie și hipnologie din Bruxeles s'a făcut o comunicare de cea maĭ mare importanță de către profesorul Liegeois de la facultatea din Nancy, care avusese într'o vreme niște polemicĭ aprinse cu vestițiĭ doctorĭ Brouardel și Charcot. Profesorul Liegeois a susținut cu energie teza ireponsabilităței absolute a hipnotizaților pe calea de sugestiune. El demonstră, aducînd o serie de exemple în sprijinul tezeĭ sale, că'ĭ posibil să se facă niște ființĭ foarte impresionabile să execute actele cele maĭ demne de blamat fără ca ele să aibă cea maĭ mică conștiință despre aceasta. Efectul sugestiuneĭ poate fi realizat tocmaĭ tîrziŭ după trezire. Profesorul Liegeois a făcut o experiență de genul acesta cu execuția sugestieĭ după un an distanță. Omul hipnotizat poate ast-fel comite delicte și crimele cele maĭ oribile, ba chiar omorurĭ și otrăvirĭ. Fără îndoială el este iresponsabil, zise profesorul Liegeois și trebuĭe să se caute autorul acestor teribile sugestiunĭ.

PLINGERI

Erĭ s'a prezintat în redacția ziaruluĭ nostru un biet nenorocit, cu numele de Ianoli Enache, din comuna Păuneștĭ, județul Putna, și ni s'a plîns că, în primă-vara asta luîndu-ĭ foc casa și sărind să scoată din foc pe nevasta sa și doĭ copiĭ aĭ săĭ, i s'aŭ ars mîinile și a venit la Bucureștĭ ca să intre în spital. Acĭ însă bietul nenorocit de geaba a bătut pe la porțile spitalelor: atît la Colțea și Brîncoveneasa, cît și la Colentina și Pantelimon i s'a spus că nu e loc și că nu poate fi primit decĭ. Oare eforia spitalelor să nu aĭbă unde adăposti un bolnav maĭ mult și încă unul din aceĭ cu totul în neputință de a'șĭ cîștiga pîinea și avînd o necesitate absolută de îngrijire?... Noĭ nu credem aceasta și rugăm pe ceĭ din capul acesteĭ instituții să dispue ca nenorocitul în chestie să poată avea un pat la vre-unul din spitalele din Bucureștĭ.

•

Sculptorul M. U. Pollak, din strada Apostolĭ 29, ni se plînge că a reclamat de maĭ multe orĭ contra mizeriilor pe carĭ i le face soldatul Wilhelm Kaizer, din regimentul 1 de geniŭ, dar că pînă în prezent nicĭ o măsură nu s'a luat. Lucrul acest a încurajat pe Kaizer și Mercurĭ seară, pe cînd d. Pollak prînzea la un birt din apropiere, se repede în lăuntru și'l ia la bătaie. Tatăl d-luĭ Pollak, văzîndu'șĭ fiul amenințat, sare în ajutoru'ĭ; atuncĭ Kaizer, nicĭ una nicĭ două, scoate baioneta și lovește pe bătrîn atît de răŭ, în cît degetele de la o mînă i's aproape o rană. In urmă, intervenind și altă lume, sălbatecul soldat o luă la fugă lăsîndu'șĭ acolo chipiul, care ne-a fost prezintat la redacție. Motivul acestor agresiunĭ brutale ar fi că d. Pollak nu voește să reprimească la lucru pe Kaizer, care nu face de cît să umble drumurile și să bea. Atragem atenția celor în drept asupra acestuĭ individ periculos.

Din Focșanĭ

(Corespondență partic. a „Adevĕruluĭ“)

In seara de 30 August secțiunea Focșanĭ a societățeĭ funcționarilor comercialĭ a dat o splendită serbare în grădina publică din orașul nostru. Grație stăruințeĭ comitetuluĭ, în capul căruĭa se află d. profesor V. Mamigonian, președintele societățeĭ și directorul școaleĭ de adulțĭ de acĭ, serbarea a avut un succes neașteptat.

Lume venise de nu maĭ încăpea. Spectacolul începu la orele 9 cu scamotagiŭ, declamațiunĭ, focurĭ de artificiĭ, bătae cu confeti și florĭ, ĭar la urmă s'a înălțat un foarte frumos balon.

*

D. William Boscar a fost viŭ aplaudat pentru frumoasele sale experiențe de prestidigitație. D. Saul, absolvent al conservatoruluĭ, declamă doine, balade, anecdote și fu de asemenea aplaudat.

Un frumos succes însă avu d. student Mauriciŭ Vogel, care declamă admirabil „Venere și Madonă“ de Eminescu și „Dormĭ în pace“ de Vlăhuță. Cel din urmă debutant fu D-nu Montaureanu, hazliul comic de la Teatrul Național din Bucureștĭ, care izbuti să provoace veselia întregeĭ asistențe prin declamarea bucăților ce'șĭ alesese.

Pe aproape de sfîrșitul serbăreĭ s'a reprezentat actul al II-lea din Despot-Vodă după care aŭ urmat focurile de artificiĭ și bătaia cu confeti și florĭ, ĭar la urmă de tot s'a înălțat, după cum am spus un uriaș balon.

In tot timpul serbăreĭ aŭ cîntat două muzicĭ, dintre carĭ una militară. Publicul a petrecut cît se poate de bine și a rămas pe deplin mulțumit. Serbarea a durat pînă tîrziŭ noaptea.

FEL DE FEL

O scrisoare a luĭ Angiolillo. — Cu două zile înainte de comiterea asasinatuluĭ asupra luĭ Canovas, Angiolillo a adresat unuĭa din colegiĭ săĭ spaniolĭ o scrisoare, care este considerată de partidul anarchist ca testamentul politic al defunctuluĭ și din care extragem următoarele pasagiĭ: „...Infamia cîtor-va n'are limite și liberarea martirilor carĭ gem în fundul tuturor bastiliilor moderne nu va fi datorită de cît energieĭ violente a cîtor-va revoltațĭ și în afară de toate considerațiunile istorice carĭ pot fi emise prin pana burgheză.... Burghezia este lașă și fricoasă în represiunile sale, pe cînd ceĭ ce se sacrifică sînt tarĭ și puternicĭ în disprețul lor pentru viață.... Speranța dar poate să răsară în sufletele oprimaților, căcĭ un luminat răzbunător poate să brăzdeze penumbra luptelor sociale la orĭ-ce moment.... Pot uniĭ să fie slabĭ și alțiĭ egoiștĭ, aceasta nu poate să distrugă ardoarea generozitățeĭ individuale a misterioșilor carĭ răsar cîte odată atît de iute....“

•

Conferința internațională a Cruceĭ roșiĭ. — La Viena s'a deschis conferința internațională a Cruceĭ roșiĭ de către archiducele Louis Victor, care a salutat pe congresiștĭ în numele împăratuluĭ Frantz-Iosef. El a exprimat via simpatie a împăratuluĭ pentru lucrările conferințeĭ. Archiducele a relevat că, cu toate sforțările marilor puterĭ pentru a menține pacea generală și a împĭedica orĭ-ce perturbație, evenimentele din ultimiĭ timpĭ aŭ probat necesitatea creăreĭ de societățĭ de ajutoare datorite inițiativeĭ private. Scopul principal al conferințeĭ va fi să studieze mijloacele de a se dezvolta aceste societățĭ.

Din Botoșanĭ

(Corespond. particulară a „*Adevĕruluĭ*“)

Efectele tarifuluĭ C. F. — Stîrpirea samsarilor. — Diverse

Administrația căilor ferate romîne, observînd că circulația pe liniile ferate e cu mult maĭ mare pe distanțele micĭ de cît pe cele marĭ și ținînd socoteală că pe distanțele micĭ se folosesc în cea maĭ mare parte muncitoriĭ cîmpuluĭ prin faptul că se mută cu grămada de la o stație la alta, a mărit tariful pe distanțele micĭ.

Fără îndoială, socoteala făcută pe spetele muncitorilor era bună, dar nimenĭ nu s'a așteptat să se inventeze alt mijloc de transport de către aceĭ călătorĭ carĭ, împinșĭ de nevoĭe și greutățĭ, sînt siliți a face diferite curse pe distanțe maĭ micĭ.

In adevăr, în județul nostru s'aŭ înființat pe unele distanțe micĭ, ca Dorohoĭ-Botoșanĭ și Burdujenĭ-Botoșanĭ, maĭ multe tramcare și omnibusurĭ, carĭ fac curse între aceste două stațiunĭ.

Din acest exemplu se poate dar vedea cum ceĭ puternicĭ, în orbirea lor de a crea veniturĭ pe orĭ-ce cale, comit uneorĭ prostiĭ marĭ și dăunătoare nu numaĭ cetățenilor, dar chiar statuluĭ însușĭ,

---

FOIȚA ZIARULUI ADEVĔRUL

114

JULES MARY

VALSUL BARBAȚILOR

Partea a patra

TRĂZNETUL

IV

Judecătorul întrebă:

— Omul a sosit?

— Da, d-le judecător. Așteptă în culoar.

— Zi'ĭ să intre.

Jandarmul eșĭ și se întoarse apoĭ îndată, însoțit de un țăran îmbrăcat cu o sarică albastră, pantalonĭ negri și caschetă brună. El era în vîrstă ca de vre-o 50 anĭ. Și pe figura sa onestă se vedea odată cu puțină jenă, și multă politicsesă.

El își scoase cascheta, șterse picioarele și intră.

Thomeret aruncă spre ușe, în momentul cînd țăranul intra, o privire de teroare.

Cînd văzu pe om, se maĭ liniștĭ.

Țăranul privi pe grefier pe care'l salută politicos: privi asemenea pe judecător pe care iarășĭ îl salută. Și cînd fu în fața luĭ Thomeret, el îl salută ca și pe ceĭ l'alțĭ.

Și la fie-care dată, el repeta politicos

— Bună ziua, d-lor și d-nelor și companie!...

— Șezĭ, Marandel, zise judecătorul. Marandel!

Nicĭ acest nume nu'ĭ amintea nimic luĭ Thomeret.

— Thomeret, zise judecătorul, cunoaștețĭ pe acest om?

— Maĭ puțin de cît pe orĭ-ce lume.

— N'ațĭ fost nicĭ odată în raporturĭ cu dînsul?

— Nu'mĭ aduc aminte.

— Nu credețĭ, prin urmare, că nutreștĭ contra d-voastră oare-care ură?

— De unde ar veni această ură? pentru că, după toate probabilitățile, nu ne-am întîlnit și vorbit nicĭ o dată!..

— Bine... Am voit să vă arăt că cea ce va spune acest om nu'ĭ dictat de nicĭ o rea voință, nicĭ de dorința de a vă înegri... Apropie-te, Marandel, n'aĭ frică.

— Oh! nu mi'ĭ frică d-le judecător, nu mi'ĭ frică. Eŭ sînt din Launois: oameniĭ din Launois n'aŭ frică de nimic.

— Repetă către Thomeret ceea ce neaĭ spus nouă.

— Cu plăcere d-le judecător. Ceea ce am spus este purul adevăr... Oameniĭ din Launois nu sînt mincinoșĭ.

— Vorbește.

— Iată: era Marțĭ.. Am petrecut noaptea la Charleville și dimineața mă găseam la gară pentru a lua trenul de 8 ore și 30 care mă lasă la Launois

El nu'l cunoștea.

la ora nouă și 10, cînd am văzut că sosește d. Thomeret!.. Eŭ eram înainte pentru-că, vedețĭ! d-le judecător nu voiam să scap trenul... D. Thomeret am observat bine, am luat trenul din Paris care pleca înaintea mea... Al meŭ era omnibus.

— D. Thomeret nu era singurul care să ia trenul din Paris. Trebuie să fi fost și alțĭ voiajorĭ?

— Da, eraŭ încă mulțĭ.

— Cum aĭ putut atuncĭ să'l observĭ? Eștĭ sigur că nu te înșelĭ?

— Sînt sigur de asta... La noĭ, la Launois, d-le judecător, cînd se afirmă un lucru, înseamnă că este sigur... Aveam un bun rezon pentru ca să observ pe d. Thomeret... Și acesta pentru-că dintre toțĭ cîțĭ se aflaŭ în acel moment la gară era singurul pe care'l văzusem deja și pe care'l cunoșteam.

— Unde l'aĭ văzut?

— Maĭ mult de 20 orĭ la Monthermé unde am un unchiŭ și unde petrec patru saŭ cincĭ orĭ pe an cîte două saŭ treĭ zile la Crăciun, la sărbătoarea numeluĭ... la Paștĭ...

— Judecătorul se inturnă către Thomeret:

— Aĭ auzit?

— Da.

Acest om este foarte precis în afirmarea sa. El nu ezită. V'a văzut deja de maĭ multe orĭ. Și v'a recunoscut. Ce avețĭ de răspuns?

— Că acest om se înșeală... că n'a putut să mă vadă luînd trenul din Paris la 8 ore și 20, de oare-ce punct la această oră eram în acel oraș...

— Eĭ nu, zise țăranul la această oră erațĭ la gara din Charleville.

Și, ridicîndu-se cu mînie zise:

— Sînt un mincinos poate?... D-le judecător. lăsațĭ'l puțin să iasă ca să'ĭ regulez comptul...

Magistratul calmă pe curagiosul om. Acesta izbi cu piciorul în pămînt, apoĭ făcu semnul cruceĭ și ridică mîna cu evlavie.

— Sfîntă cruce, dacă nu spun adevărul. să numaĭ existe dreptate.

— Și, sigur de a fi convins pe judecător prin acest jurămînt, el se așeză, sprijinindu'șĭ cotul pe picior.

Thomeret se simți pĭerdut.

Depunerea țăranuluĭ, imposilitatea absolută de a da întrebuințarea timpuluĭ săŭ la Paris din dimineața zileĭ de Marțĭ eraŭ suficiente pentru a forma bazele uneĭ acuzațiunĭ teribile.

— Mărturisițĭ, Thomeret?

— N'am nimic de mărturisit.

— Atuncĭ disculpațĭ-vă!!

Thomeret încercă să răzpundă.

— A mă disculpa de-o asemenea crimă... de-o acuzație așa de ridicală ar fi o lașitate...

— Nu, d-le v'o jur, asta ar însemna prudență... Și în interesul d-voastră vă conjur să spunețĭ adevărul.

— Vĭ l'am spus în întregime.

— Bine. Vețĭ răspunde atuncĭ înaintea Curțeĭ cu jurĭ.

— Curtea cu jurĭ!!!

— Da.

Se vede pe fața mizerabiluluĭ o expresie de ură și teroare: ceva sălbatic și neputincios.

— Și, cînd jandarmiĭ intrară și'ĭ făcură semn, el îĭ urmă clătinîndu-se.

V

Vezĭ, zise Marc Roux către Farigoule Nu mă înșelam. Iată Thomeret în închisoare! El a sfîrșit pe unde trebuia să înceapă.

— Asta nu aranjază afacerile noastre.

— Aș! Doar nu pe el comptam.

— Pe cine, să văd? îmĭ veĭ spune în sfîrșit?

— Da, curiosule... Astăzĭ veĭ ști-o Nu maĭ am nicĭ un rezon ca să maĭ aștept. Inaintea ideĭea mea de geniŭ... Și dacă nu va reuși?

— Eĭ bine? Dacă nu va reuși?

— Inseamnă că nu cunosc pe femeĭe

Această conversație avu loc între ceĭ doĭ asociațĭ în ziua cînd se știŭ la Monthermé că Thomeret era arestat sub motiv că incendiase sticlăria.

— Asta'ĭ ultima lovitură, copilul meŭ, spunea Sabina către Gilbert. Nu voĭ maĭ putea să trăesc!!

Ea nu maĭ eșea și'șĭ trecea zilele plîngînd la Celesta, cu toată afecția arzătoare a tînăruluĭ om, care încerca în zadar să'ĭ facă puțin curaj...

Și, cînd se află la Joltrau despre arestarea definitivă și grava acuzație care conducea pe Thomeret la muncă silnică o emoție adîncă se produse.

Această operă el o săvîrșise.

Sfîrșise cu omul care, în toată viața sa, triumfase prin vițiĭ și infamiĭ.

Puțin cîte puțin, cu logica supremă a onestitățeĭ sale îl duse la ruină.

Ruina duse pe Thomeret la bancrută frauduloasă de care nu scăpase de cît printr'o crimă...

Și această crimă fu descoperită.

Răzbunarea era mare: era completă;

Jenny. cînd află despre aceasta. se găsea lîngă bărbatul eĭ și urmărea impresiile sufletuluĭ pe obrazul loial.

— Da, zise ea. tu m'aĭ răzbunat... Era dreptul tăŭ... Așĭ zice că era aproape datoria ta... Acum, amice, nu uita că aceĭ carĭ rămîn și carĭ făceaŭ parte din familia acestuĭ om sînt inocențĭ de greșelile pe carĭ el le-a comis... Gilbert acest onest băĭat pe care Filip al nostru îl iubește atît... Și Sabina care, fu asemenea. victima acestuĭ om...

— Nu uit nimic, Jenny. Am făcut totul pentru a pedepsi pe acela care era culpabil. Voĭ face totul pentru a da fericirea și liniștea acelor carĭ sînt inocențĭ.

Jenny căută printr'o privire să ghicească ce voise să zică bărbatu săŭ prin aceste cuvinte enigmatice.

Dar în timpul ăsta Filip și cu Blanșa intrară.

Filip era palid.

Blanșa avea ochiĭ umezĭ. Se vedea că plînsese și că fratele și sora aflaseră asemenea despre întîmplarea cu Thomeret.

Nu'l plîngeaŭ însă pe asta.

Eĭ plîngeaŭ pe Gilbert...

Jenny și Joltrau nu le adresară nicĭ un cuvînt. De alt-fel Filip eșĭ aproape îndată, iar Blanșa refuză să vină lîngă dînșiĭ.

Ea luă să lucreze ceva, se așeză lîngă o' fereastră și părea de odată cu tot lucruluĭ săŭ.

(Va urma)

care în această privinţă vine în rîndul întîĭ.

Stîrpirea samsarilor

Cu multă bucurie aflăm că inteligentul nostru judecător de pace, Corneliu Botez, a putut ajunge, după nenumărate încercărĭ, să stîrpească pe toţĭ samsariĭ carĭ umpleaŭ judecătoria şi aduceaŭ la sapă de lemn pe nenorociţiĭ împricinaţĭ.

De oare ce nu există o lege specială pentru aceştĭ samsarĭ de avocaţĭ, a trebuit în adevăr d-luĭ Botez o muncă foarte îndelungată pînă să ajungă la acest rezultat. Dar în sfîrşit, a reuşit să-ĭ înlăture pentru tot-d'a-una; fapt care face o deosebită cinste d-luĭ judecător al ocoluluĭ I şi care ar trebui să fie imitat şi de cele-l'alte autorităţĭ judiciare.

Diverse

Cunoscutul tragedian Maurice Morisson, venind în oraşul nostru pentru a petrece cîte-va zile în mijlocul familieĭ, s'a hotărît să dea o serată dramatică-muzicală cu bine-voitorul concurs al d-luĭ Alex. Codrescu (Guranda), prim bas la opera din Nancy şi absolvent al conservatoruluĭ de muzică din Paris.

*

La 9 Septembrie a murit d-na Hănţescu, soţia d-luĭ Stiţu Hănţescu, poliţaĭ în acest oraş.

*

Mulţumită d-luĭ ajutor de primar Al. Carp, primăria de Botoşanĭ a hotărît ca o bandă de lăutarĭ, sub conducerea bine-cunoscutuluĭ muzicant Paraschiv, să cînte de 3 orĭ pe săptămînă în frumoasa grădină publică Belvedere.

Alexie

Ediţia de dimineaţă

Din Creta

(Serviciul telegrafic al *Agenţieĭ Romîne*)

Canea, 11 Septembrie. — Erĭ, insurgenţiĭ din Candia dresînd o cursă, aŭ năvălit asupra musulmanilor şi le-aŭ furat 200 de vite.

Aŭ omorît 2 ciobanĭ, pe carĭ ĭ-aŭ mutilat apoĭ.

In împrejurimile luĭ Rethnno continuă a se da foc măslinilor.

INFORMAŢIUNI

Regele la Budapesta

Agenţia Romînă ne transmite următoarea notă oficială:

Viena, 11 Septembrie. — Corespondenţa Politică *din Budapesta zice: La apropiată vizită a maiestăţilor lor romîne la Budapesta, se va putea vedea semnul neîndoios că Romînia se asociază cu tendinţele tripleĭ alianţe şi că politica sa urmează aceiaş direcţiune. — Este meritul maiestăţiĭ sale regeluĭ Carol, că a înţeles însemnătatea uneĭ asemenea înţelegerĭ, pentru dezvoltarea statuluĭ săŭ şi pentru binele poporuluĭ săŭ.*

Budapesta nu va lipsi să dovedească într'un mod demn perechieĭ regale romîne, sentimentele sale de omagiŭ şi de simpatie.

Sîntem în drept să presupunem că încercările neputincioase de a semăna discordia între Ungaria şi Romînia, n'aŭ lăsat nicĭ o urmă de răceală, şi că maĭ curînd toate forţele favorizează concordia şi armonia dintre cele două popoare vecine legate prin interesele cele maĭ însemnate.

*

Vom adăuga, spre lămurirea cetitorilor, că numita *Corespondenţă Politică* e foaia de comunicate a guvernelor de la Viena şi Pesta şi numaĭ astfel se explică limbagiul despre *încercările neputincioase de a semăna discordia între Ungaria şi Romînia.*

In Capitală a început să bîntuie anghina difterică.

Maĭ în toate părţile oraşuluĭ se

Strigătul Romînilor Transilvăneni

— Vezi pagina 4-a —

semnalează cazurĭ de anghină fără ca să se ia vre-o măsură de către consiliul sanitar.

Ast-fel, în strada Gabrovenĭ No. 35 aŭ murit în două zile doĭ copiĭ de cîte 5 şi 3 anĭ, fără ca medicii orĭ primăria să fi luat măsurile de dezinfectare. Se ştie că la primărie este o maşină mare anume comandată pentru dezinfectarea caselor unde s'aŭ întîmplat cazurĭ de anghină difterică; de ce nu se trimite această maşină şi în strada Gabrovenĭ No. 35 pentru ca să se dezinfecteze locuinţa în care aŭ murit ceĭ doĭ copiĭ bolnavĭ de anghină difterică?

In ziua de 10 Septembrie a început, la prefectura judeţuluĭ Ilfov, concursul pentru bursele vacante de la şcoala de meseriĭ No. 10 din Bucureştĭ.

Concursul se ţine sub preşidenţia d-luĭ Giani, prefectul judeţuluĭ, şi a d-lor Ion Sc. Doicescu, directorul şcoaleĭ No. 10, şi M. G. Mumuianu, directorul şcoaleĭ No. 3, membriĭ.

S'aŭ prezentat 14 concurenţĭ pentru 4 burse.

Procesul victimelor poliţieĭ din zilele de 16 şi 18 Noembrie a fost fixat pentru ziua de 18 Decembrie.

Procesul torturatorilor poliţieneştĭ are loc astăzĭ la Curtea de apel secţia II-a.

Maĭ multe persoane ne atrag atenţiunea asupra ruinelor de lîngă teatrul Maican, carĭ de doĭ anĭ staŭ acoperite cu nişte şindrilă veche, fără ca primăria să ordone orĭ repararea orĭ dărîmarea lor.

Ar ajunge o scînteie de la coşul teatruluĭ pentru ca şindrila să ia foc şi să incendieze atît teatrul cît şi construcţiunile din vecinătate.

Nu crede oare d. primar că ar fi bine să se gîndească şi la acest lucru?

Evadarea de la Telega

Erĭ, la ora unu ziua, aŭ evadat 14 arestanţĭ din penitenciarul Telega.

Evadarea s'a făcut în următoarele împrejurărĭ: patru-spre-zece arestaţĭ şi anume Const. Temelie, Dumitru Mocanu, Păun Dima, Alex. Creţu, Tudor I. Ţambalagiŭ, Const. Radu, Ion Cociu, Ioniţă Ţincă, Ion Florea, Alex. Voinea, Ion Căpăţînă, Ion Dinu, Burlacu şi Vasile Ion se aflaŭ arestaţĭ în vecinătatea ganguluĭ pe unde se scurge apa şi se extrage apoĭ printr'un puţ. Pe la ora meseĭ, profitînd de un moment cînd nu se afla nimenĭ în gang, eĭ se suiră unul cîte unul pe frînghia din puţ.

Cel d'întîĭ care ajunse la suprafaţa pămîntuluĭ fu însă oprit de către o santinelă ce sta acolo de gardă. O luptă crîncenă începu atuncĭ între asasin şi santinelă. Soldatul lovi cu baioneta pe arestant, dar acesta îl apucă de gît şi un alt arestant lovi atît de tare cu un ciocan pe soldat în cap, că acesta căzu jos scăldat în sînge.

Cel-l'alţĭ arestanţĭ profitară de această luptă pentru a o lua la fugă spre dealul din apropiere, unde este şi o pădure.

*

Zgomotul lupteĭ atrase însă atenţiunea celeĭ-l'alte santinele şi o goană în toată regula se începu contra fugarilor.

Soldaţiĭ trăgeaŭ focurĭ mereŭ după eĭ şi îĭ somaŭ să se supuie.

După o goană de două ore, în care interval evadaţiĭ se ascunseseră în pădurea din apropiere, opt din eĭ fură grav rănîţĭ şi prinşĭ, unul, Ion Cociu şi Ioniţă Ţincă, omorîţĭ, iar patru aŭ rămas ascunşĭ prin pădure.

Pădurea fu atuncĭ înconjurată de santinele şi de ţăranĭ carĭ urmăriră pe ceĭ patru evadaţĭ ascunşĭ în pădure.

*

Procurorul general de Prahova, fiind imediat avizat, a plecat cu un tren special la Telega pentru a ancheta faptul. De asemenea a plecat la faţa loculuĭ şi d. Dianu, directorul general al penitenciarelor, pentru a vedea dacă evadarea s'a comis din cauza vre-uneĭ neglijenţe orĭ din cauza defectuozităţeĭ închisoreĭ; căcĭ, canalul de scurgerea apeĭ fiind în apropierea arestanţilor, era uşor de prevăzut că aceştia vor încerca o evadare prin acest punct, ceea ce chiar s'a întîmplat.

Directorul penitenciaruluĭ, care se află în concediŭ, a fost rechemat telegrafic pentru a fi faţă la anchetarea faptuluĭ.

Mircea.

Primăria a dărîmat chioşcul de lemn de pe cheiul Dîmboviteĭ în care se oficia serviciul divin la Bobotează.

Pe acest loc se va zidi un alt chioşc de fier, foarte elegant.

Ce-ĭ trebuie cheluluĭ?...

Inamovibilitatea magistraturei

D. Djuvara, ministrul de justiţie, pregăteşte un proiect de lege pentru inamovibilitatea judecătorilor de pace şi a celor de instrucţie.

Se crede că prin această lege se va prevedea ca şi procurorii Curţeĭ de casaţie să devină inamovibilĭ.

In acelaş timp d. Djuvara lucrează şi la un proiect de lege prin care să se acorde membrilor înalteĭ Curţĭ de casaţie o pensiune echivalentă cu salariul pe care l'aŭ avut în ultimiĭ timpĭ aĭ serviciuluĭ lor.

Ziarul „Kölnische Zeitung" dezminte, printr'o telegramă din Bucureştĭ, ştirea cum că d. Stătescu împreună cu aurelianiştiĭ s'ar fi înţeles între eĭ în potriva d-luĭ Sturdza.

Cum se vede, guvernul ţine să nu se afle în străinătate cît de ameninţat e.

D. Andronescu, judecător de şedinţă la Teleorman, a fost permutat la Buzăŭ, în locul d-luĭ Bărbulescu, demisionat.

Comisiunea însărcinată cu studiarea modificăreĭ legeĭ asupra drumurilor comunale s'a întrunit erĭ la ministerul lucrărilor publice, sub preşidenţia d-luĭ ministru I. Brătianu.

S'a pus la cunoştinţa comisiuneĭ proiectul de lege lucrat de d. Brătianu şi s'a discutat asupra dizpoziţiunilor generale.

Aseară comisiunea s'a întrunit din noŭ pentru examinarea fie-căruĭ articol din lege în parte.

Anul acesta toate comunele din judeţul R.-Sărat vor fi legate prin telefon între ele şi cu Capitala judeţuluĭ.

Recolta principalelor podgoriĭ din ţară e cu totul compromisă.

Numaĭ cîte-va podgoriĭ din jurul oraşelor Iaşĭ şi Huşĭ se prezintă ceva maĭ bine.

Diferendul romîno-maghiar

Intre guvernul romîn şi cel ungar s'a iscat un diferend din cauza uneĭ pădurĭ de 800 hectare situată pe munţiĭ Solintaru şi Muraşu din jud. Bacăŭ, la hotarele dintre Romînia şi Transilvania.

Guvernul romîn susţine că pădurea aparţine statuluĭ romîn şi este proprietatea d-luĭ G. Ghica Comăneştĭ, iar cel ungar pretinde că pădurea aparţine comunelor ungureştĭ din comitatul Cica în Transilvania.

*

Ambele guverne aŭ numit cîte o comisiune pentru tranşarea diferenduluĭ. Comisiunea romînă, compusă din d. N. Albu, prefectul jud. Neamţu, d. Galeri, inspector silvic, şi un domn ofiţer, s'a întîlnit cu comisiunea maghiară şi împreună aŭ hotărît ca pădurea să se declare neutră pînă ce tribunalele romîneştĭ, înaintea cărora se va judeca diferendul, vor hotărî cuĭ se cuvine partea în litigiŭ.

D-soara doctor Elena Proce, o distinsă diplomată a facultăţeĭ noastre de medicină, a fost numită medic de plasă la Mangalia, de oare-ce în Dobrogea sînt foarte mulţĭ musulmanĭ, carĭ nu permit ca femeile lor să fie căutate de medicĭ.

Din ce în ce se dovedeşte marea nevoie de medicĭ-femeĭ.

Furtuna din Dorohoĭ

Alaltăerĭ s'a declarat o furtună îngrozitoare în judeţul Dorohoĭ.

Furtuna era însoţită de grindină în mărimea alunelor şi a durat 5 minute; în urmă a început o ploae torenţială, care a ţinut pînă la orele 2 şi 15 minute.

Această furtună a distrus cu desăvîrşire viile şi tot ce maĭ aveaŭ locuitoriĭ pe cîmp. Tot de pe urma aceşteĭ furtunĭ, s'aŭ înregistrat şi maĭ mulţĭ morţĭ şi rănîţĭ.

Pe la orele 7 seara, furtuna a reînceput şi a durat aproape toată noaptea.

Pierderile aduse locuitorilor din acele părţĭ sînt considerabile.

Poliţia a confiscat erĭ la maĭ mulţĭ brutarĭ din calea Văcăreştĭ, 152 de pîinĭ, din cauză, că ele conţineaŭ maĭ puţin de un chilogram.

Din Sinaia se scrie, că prinţesa Maria se află de vre-o cîteva zile bolnavă.

Prinţesa suferă de urticorie (blîndă).

Miercurĭ a început la şcoala centrală de agricultură de la Herăstrăŭ, concursul pentru ocuparea catedreĭ de aritmetică, geometrie, noţiunĭ de agrimensură şi comptabilitate simplă.

Juriul examinatoriŭ se compune din d-niĭ Flor Pomponiu, şeful divizieĭ agriculturiĭ de la ministerul domeniilor, şi N. Saegiu, inginer, sub preşedinţia d-luĭ T. Ştefănescu, director la Banca Naţională.

Intr'un număr trecut al ziaruluĭ nostru am dat ştirea despre transferarea din Capitală a miniştrilor plenipotenţiarĭ aĭ Franciei d. d'Aubigny şi al Germanieĭ d. von Leyden.

Aceste transferărĭ se zice că ar fi opera d-luĭ Sturdza, ministrul de externe, care, cunoscînd strînsele legăturĭ de prietenie ce există între miniştriĭ străinĭ şi d. Tache Ionescu, ar fi cerut schimbarea acestora şi înlocuirea lor prin persoane carĭ să fie maĭ accesibile şefuluĭ colectiviştilor.

Reamintim cititorilor noştri că anunciurile de „Mica Publicitate" pentru numărul de Duminică se primesc pînă azĭ la ora 6 p. m.

Un anunciŭ de 4 liniĭ cu un total de 100 litere costă numaĭ 0,50 banĭ.

D. general Berendeĭ, ministrul de războiŭ, a plecat astăzĭ la Buzăŭ pentru a inspecta herghelia d'acolo.

Generalul Berendeĭ este însoţit de d. colonel Priboianu şi de d. locotenent Poenaru.

Atît d. Berendeĭ cît şi persoanele ce'l însoţesc se vor întoarce în Capitală Sîmbătă seara.

La întoarcerea lor în ţară, regele şi regina vor fi aşteptaţĭ la Predeal de către prinţesa Maria, prinţul Ferdinand şi toţĭ miniştriĭ.

Ofiţeriĭ technicĭ superiorĭ, inspectînd armele Manlicher din prin cazărmĭ, aŭ găsit că foarte multe din aceste arme sînt stricate şi le-aŭ trimes spre reparaţiune la arsenalul armateĭ.

Primul nostru redactor, d. Const. Bacalbaşa, reîntorcîndu-se de la Constanţa, unde a fost în vilegiatură o lună de zile, îşĭ reia cu începere de azĭ ocupaţiunile sale la ziar.

Consiliul general de instrucţie a hotărît ca institutoriĭ să fie invitaţĭ a da maĭ multă atenţiune cursurilor de istorie, carĭ pînă acum eraŭ cu totul neglijate.

Am arătat erĭ că maĭ mulţĭ fabricanţĭ de spirt din Moldova aŭ format un cartel. Iată acum şi numele acestor fabricanţĭ:

Fraţiĭ Costiner, Kalman Fischer, Leo Pineles şi Is. Last, A. Focşaner, Leon Juster, N. Feiersein şi Frid. Costiner, David Costiner şi Margulies.

Astăzĭ are loc recepţiunea provizorie a nouluĭ penitenciar de la Doftana.

Comisiunea de recepţiune se compune din d-niĭ Ţeruşanu, preşedintele consiliuluĭ technic superior; Săvulescu, architectul ministeruluĭ de interne, Zeuşanu, Cerchez şi Gr. Dianu.

Comandantul şcoaleĭ militare din Iaşĭ a trimes raportul săŭ ministruluĭ de războiŭ, arătînd că 8 elevĭ din aceĭ admişĭ în şcoala militară nu s'aŭ prezentat încă.

Ministrul de războiŭ a ordonat ca în locul acestor elevĭ să se admită alţĭ 8 carĭ aŭ reuşit la concurs, dar carĭ n'aŭ putut fi admişĭ din cauză de lipsă de locurĭ.

Din cauza îmbulzeleĭ de materie, am fost siliţĭ să amînăm din cînd în cînd publicarea uneĭa din foiţe.

Am luat însă dispoziţiunĭ ca pe viitor aceste amînărĭ să nu se maĭ repete.

In ediţia de seară a număruluĭ de faţă decĭ, vom publica toate patru foiţele şi vom continua astfel zilnic la ambele ediţiĭ.

Regele la Constantinopol

Din sorgintea cea maĭ autorizată aflăm că la 5 Octombrie regele Carol va merge la Constantinopol însoţit de d-l Sturdza şi de d-l general Berendeĭ.

Regele va rămînea două zile ca mosafir al sultanuluĭ, în care timp va îndeplini o misiune a tripleĭ alianţe pe lîngă acesta.

Cît priveşte cestiunea Romînilor din Macedonia, putem da ca sigură ştirea că nu s'a promis nimic pozitiv din partea guvernuluĭ turcesc, după cum vor să insinueze uniĭ guvernamentalĭ. D-l Sturdza speră numaĭ că sultanul, drept recunoştinţă pentru vizita regeluĭ Carol şi spre a face o bucurie acestuia, va recunoaşte pe Antim de mitropolit al Cuţovlachilor.

Dar aceasta e numaĭ o speranţă, şi nu există nicĭ o promisiune serioasă din partea Turcieĭ.

Asupra programuluĭ de primire a regeluĭ, s'a stabilit o înţelegere. Ea se va face cu multă pompă, de oare ce regele va venĭ ca reprezentant al tripliceĭ.

Grozavă este curiozitatea femeiască! A fost destul să anunţăm că va apare *Moda ilustrată*, ziar consacrat exclusiv gusturilor şi ocupaţiilor femeeĭ, pentru ca zilnic să fim asediaţĭ de fel de fel de întrebărĭ din partea numeroaselor abonate ale nouluĭ ziar.

Ba, cum are să fie *Moda!* ba, cînd şi de cîte orĭ pe lună va apare! ba, unde se fac abonamentele!

Am răspuns la toate cu plăcere, satisfăcuţĭ fiind că am ştiut, prin scoaterea *Modeĭ*, să mulţumim atîta lume, o clasă atît de doritoare să aibă un ziar al eĭ.

Astăzĭ ne grăbim să răspundem la o altă întrebare ce ne face o abonată a *Modeĭ* în numele unuĭ cerc de cititoare. Intrebarea este dacă *Moda ilustrată* va avea o rubrică de anunciurĭ.

Indoială nicĭ că poate fi în această privinţă. *Moda ilustrată* va avea pagina sa de anunciurĭ, carĭ vor diferi însă complect de anunciurile ziarelor zilnice.

In *Moda ilustrată*, anunciul va trebui să intereseze în special femeia sub toate raporturile. *Moda ilustrată* va da decĭ de preferinţă adăpost acelor anunciurĭ, carĭ vor constitui pentru cititoarele sale un fel de călăuze în căutarea tutulor obiectelor şi specialităţilor ce o interesează din punctul de vedere al îmbrăcăminţeĭ şi al împodobireĭ.

In *Moda ilustrată*, femeia de bun gust va găsi adresa croitoruluĭ saŭ cusătoreseĭ maĭ de seamă, a cizmaruluĭ de meserie fină, a parfumoruluĭ, a modisteĭ, etc. etc. In sfîrşit, *Moda* va căuta ca şi sub raportul publicităţeĭ, să fie de folos cititoarelor sale.

Ediţia de seara

Deschiderea Camereĭ austriace

(Serviciul telegrafic al *Agenţieĭ Romîne*)

Deschiderea seziuneĭ. — Preşedinte de vîrstă romîn. — Poliţia în Cameră. — Noul Biuroŭ. — Protestul. — Darea în judecată a ministeruluĭ. - Camera senioriler.

Viena, 11 Septembrie. — „Camera deputaţilor. Seziunea s'a deschis de contele Badeni, preşedinte al consiliuluĭ de miniştri; el este primit cu vivate ironice de către grupul Schoenerer.

Contele Badeni învită pe D. Zurkan să ia preşidenţia ca cel maĭ în vîrstă al adunăreĭ.

*

Intrerupt de vociferaţiunile repetate ale opoziţieĭ, D. Zurkan pronunţă un discurs făcînd un apel Camereĭ în sensul concordieĭ şi părăsireĭ luptelor nefructuoase. D. Zurkan termină printr'un: traiască împăratul! repetat de treĭ orĭ cu entuziasm de întreaga adunare.

Stînga repetă cu pasiune strigătul de: trăiască poporul german, scos de D. Schanerer.

*

Cestiunea d-luĭ Gregorig care a întrebat dacă este adevărat că 16 agenţĭ de poliţie deghizaţĭ în servitorĭ se află în palat, a produs o scenă zgomotoasă.

Această cestiune este urmată de întreruperĭ prelungite şi de apostrofe pasionate îndreptate în parte în contra conteluĭ Badeni.

Zgomotul continuă în timpul alegereĭ preşedinteluĭ.

*

Viena, 11 Septembrie. — Camera deputaţilor. *Fostul preşedinte, d. Karthrem, este reales în funcţiunile sale cu 203 voturĭ contra 9. Opoziţia s'a obţinut.*

Alegerea d-luĭ Kathrem este salutată de aplausele entuziaste ale majorităţiĭ, pe cînd grupul Schoenarer nu încetează de a scoate strigăte pasionate, ast-fel că este cu neputinţă de a înţelege discursul d-luĭ Kathrem care termină printr'un: Trăiască împăratul, repetat cu entuziasm de întreaga adunare.

*

D-niĭ Bergelat şi Hoffmann, în numele progresiştilor germanĭ şi al partiduluĭ poporuluĭ german, protestează în contra alegeriĭ preşedinteluĭ şi propun să se ridice şedinţa. Această propunere este respinsă cu 197 voturĭ contra 103, în mijlocul unuĭ zgomot continuu.

Foştiĭ vice-preşedinţĭ aĭ camereĭ, ca-

FOIŢA ZIAR. ADEVĔRUL"

33

PAUL MAHALIN

FIICA RAZBUNATOARE

Partea a doua

Rastacuerĭ şi întreţinuţĭ

V

Surpriză

— Totul aranjat?... Pentru ce, scumpul meŭ domn Godelet? întrebă cel-l'alt, începînd să îndese în buzunările sale avutul azistenţeĭ despoiate.

— Ţine! drace! pentru...

O energică lovitură a Constanţeĭ Bourguignon îĭ tăiă vorba, lăsîndu-l cu gura deschisă.

Cu toate acestea, micul prinţ se ridicase la rîndul săŭ. La vederea ultimuluĭ ludovic un murmur plîngător şi ameninţător se auzi în această societate; dar ostilitatea aceşteĭ atitudinĭ nu tulbură de loc liniştea luĭ Feodor.

— Dacă nu mă înşel, comandante, replică el, aţĭ dori să vă esplic şansa mea... Eh! drace! sînt la ordinile d-voastre.., De şi ştiĭ maĭ bine de cît mine că şansa nu se esplică — afară numaĭ dacă nu-ĭ forţez mîna, ceea ce în Franţa, ca şi pretutindinea se, zice a „corija hasardul.

El vorbea cu un ton uşor, care lovea chiar prin simplicitatea luĭ.

La una, din extremităţile săleĭ de mîncare era o uşă întredeschisă. Aceasta dădea în buduarul stăpîneĭ caseĭ. Străinul o împinse cu un gest uşor şi familiar şi intră acolo.

In urmă învitînd pe Grand-Jules:

— Dacă bine-voiţĭ a intra aci?...

— Pentru ce? întrebă cel-l'alt mirat.

— Eh! pentru a ne esplica în linişte: nimenĭ nu ne va deranja.

Şi, întorcîndu-se către Constanţa Bourguinon:

— Cu permisiunea şarmanteĭ noastre stăpîne, adaugă Rusul cu gentileţă.

Era un drac şi jumătate acest omuleţ!

Şarmanta „stăpînă„ se zăpăci în semne afirmative, căutînd să ghicească gîndurile luĭ Grand-Jules.

— Drace! esclamă acest din urmă, ca şi cum ar fi ghicit gîndul matroneĭ, iată că devine tare ca un Turc!... acest prinţişor!... Eĭ bine, haĭdem, scumpul meŭ... nu te jena, fă ca şi cum aĭ fi acasă la dumniata!

— Dar trecĭ o dată! inzistă tînărul Rus.

Ex-cuirasierul se supuse, subjugat şi intră în buduar, cu braţele întinse, neştiind el singur ce voieşte.

Damele rămase singure începură:

— Ne a ras!

— Al draculuĭ e!

— Ne-a decavat!

— Foarte şic, foarte şic, fredona Imperia.

. . . .

In buduar, micul prinţ se trînti pe o sofa.

Comandantul se preumbla ca un urs în colivie.

Privirea luĭ se opri asupra luĭ Feodor care scoţînd o ţigară fină i-o prezintă zicîndu'ĭ cu o voce rece:

— O ţigară, camarade, vreĭ? cea maĭ bună marcă de Cuba, veritabil ăhavana.

Ex-subofiţerul întrerupse preumblarea şi înfundînd mîinile în buzunarele sale goale...

— Imĭ arde mie de cele maĭ bune ţigărĭ de havana, după ce m'aĭ lăsat fără tabac?

Rusul replică liniştit:

— Mi se pare că nu aĭ urîciosul obiceiŭ să-mĭ reproşezĭ...

— Teribila bătaie ce ne-aĭ administrat?... crezĭ că aceasta digerează aşa de uşor?... Sărmanelor dame nu le-a maĭ rămas nicĭ 6 golognĭ cu carĭ să plătească omnibusul pînă acasă.

— Ele nu aveaŭ de cît să nu joace. In faţa postavuluĭ verde nu există nicĭ etate, nicĭ sex, nicĭ familie, nicĭ sentimente; nu sînt de cît două tablourĭ, cărţile, punctările şiun bancher. Nicĭ mamel mele nu aşĭ fi cedat dacă l-aşĭ fi cîştigat.

Comandantul se preumbla cu paşĭ marĭ.

— Decavaţĭ! murmură el; ne-a decavat, domnule!

Rusul aprinse liniştit ţigara.

— Scumpul meŭ, ce voieştĭ să fac? e greşala mea dacă jocu m'a favorizat? Jocul e ca şi femeile, drace, el merge tot-d'a-una la aceea carĭ pot să'l întreţie... E greşeala mea dacă amiciĭ d-tale sufăr de stomac?... La dracu! cînd cineva e redus a striga mizeria după o pierdere la joc, se mulţumeşte după prînz să bea şi limonadă.

Fu o pauză. Mînia scosese roşiaţa în obrazul comandantuluĭ. Cel-l'alt întrebă liniştit:

— In sfîrşit, aĭ remarcat ceva necorect în modul meŭ de a ţinea cărţile?

— N'am remarcat absolut nimic de şi am ochiul de American,.. Nu te-am pierdut un moment din vedere!... dacă aşĭ fi surprins măcar o umbră de incorectitudine, miĭ de dracĭ te-aşĭ fi zdrobit ca pe o butelie de bere!... Ah! darĭ...

— Eĭ bine, atuncĭ de ce te plîngĭ?

— Eŭ mă plîng... mă plîng.. mă plîng...

Fostul cuirasier se opri, suflînd, bosumflat, congestionat, apoĭ, de o dată şi tot suflînd izbucni:

— Mă plîng că înşelaţĭ, iată adevărul în toată puterea cuvîntuluĭ... Da, d-voastră înşelaţĭ, miĭ de dracĭ! Cum?... Nu ştiŭ nimic! Ghicĭ, ghicitoare! Nicĭ văzut, nicĭ cunoscut, dar înţeleg bine!... Şi ştiŭ afacerea o simt, dar sînt sigur de asta! Tot atît de sigur după cum sigur sînt că eram aproape să'mĭ las pielea la Reischoffen! Inşelaţĭ, înşelaţĭ, înşelaţĭ!

Această violentă expectoraţiune l-a procurat o adevărată uşurare; demnul asociat al constanţeĭ Bourguignon, aştepta riposta aceluĭ care îĭ tratase cu o asemenea acuzaţie: un acces de mînie, o protestaţie indignată. Saŭ cel puţin străinul să fi arătat o încurcătură în faţa acestor manopere descoperite şi date la iveală...

Nimic din toate astea însă nu se produse.

Micul prinţ continuă a fuma în linişte.

— D-voastră nu răspundeţĭ? urlă comandantul exasperat.

— La ce bun?... Aveţĭ aierul de a fi foarte sigur de faptele d-voastră!... Şi apoĭ n'ar şedea bine unuĭ personagiŭ de talia mea să se înscrie falş contra ziselor uneĭ persoane de etatea şi de caracterul d-voastră?

— Aşa dar, mărturisiţĭ.....

Numaĭ existaŭ sticlele aburite înaintea ochilor luĭ Feodor Wasilitcheff — şi privirea luĭ clară, îndrăzneaţă, hotărîtă, se încrucişă, fără să se coboare, cu aceea a luĭ Grand-Jules.

— Dumnezeul, meŭ, da, mărturisesc, pronunţă el foarte liniştit. Mărturisesc că, urmînd un proverb care n'are poate nimic creştinesc, dar care are curs la noĭ, printre oamenii de spirit, m'am grăbit să fac altora ceea ce mă aşteptam să mi se facă mie... Mărturisesc că am dat cărţile complicelor meĭ, cum aţĭ făcut chiar d-stră şi după cum vă este meseria — arta d-voastră dacă preferaţĭ — de a face... Mărturisesc, în fine, că am înşelat — ceea ce este o foarte urîtă expresie şi foarte mult demodată în zilele noastre — dacă, cu toate astea, se numeşte înşelăciune de a fi substituit cărţile ce ne-aŭ servit astă seară celor pe care le-aţĭ preparat cu foarte multă îndemînare, celor pe carĭ am avut grija să le ascund în buzunarul meŭ.

Din roşie faţa luĭ Grand Jules deveni vănîtă.

(Va urma)

valerul Abrahamovicz și d. Kramarz sînt realeșĭ.

*

Se depun numeroase propunerĭ de urgență; una din acestea cere modificarea regulamentuluĭ Camereĭ.

Opoziția depune 5 propunerĭ de punere sub acuzație a miniștrilor, adică patru în contra contelui Badeni în urma incidentelor din Eger și a ordonanțeĭ de la 2 Iunie s. n., regulînd atitudinea delegaților guvernuluĭ în meetingurĭ, și o propunere în contra contelui Badeni și a altor patru miniștri, în urma ordonanțelor regulînd întrebuințarea limbilor în Boemia și Moravia.

*

Viena, 11 Septembrie.—„Camera Seniorilor". Ședința se deschide de contele Badeni, care prezintă noul biurou.

Președintele, prințul de Windischgraetz, care sprijinul Camereĭ și termină printr'un: „trăiască împăratul", repetat cu entuziasm.

Turburările din Croația

(Serviciul telegrafic al *Agenției Romîne*)

Budapesta, 11 Septembrie. — Se anunță din Agram luĭ Corespondenz-Bureau unguresc că la Sjeni cak, unde locuitoriĭ sînt sirbo-ortodoxi, s'a produs desordine în urma svonuluĭ răspîndit că toțĭ ar trebui să îmbrățișeze catolicismul ;— treĭ funcționarĭ aŭ fost asasinațĭ de populație.

La Perna s'a tras asupra geandarmerieĭ care a ripostat ; o femeie a fost omorîtă și 7 oamenĭ aŭ fost rănițĭ.— S'aŭ luat măsurĭ pentru a restabili ordinea.

Pacea greco-turcă

(Serviciul telegrafic al *Agenției Romîne*)

Constantinopol, 11 Septembrie— Consuliĭ turcĭ se vor întoarce peste puțin timp la posturile lor în Grecia.

Berlin, 11 Septembrie.— După *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* puterile marĭ posedaŭ înainte de inceputul negocierilor în privința păceĭ, o declarațiune scrisă de la guvernul grec zicînd că recunoaște mandatul plenipotențiarilor de a discuta condițiunile principale de pace, și o a doua declarație formală zicînd că Grecia nu s'a gîndit nicĭ o dată să refuze condițiunile de pace, pentru că ea a primit intervențiunea puterilor.

Buletin atmosferic

11 Septembrie 1897

Erĭ timp foarte călduros și vînt tare de la SW., care către seară a adus o furtună repede însoțită de puțină ploaĭe. Furtună a fost în foarte multe localitățĭ din țară.

Ploaĭa a însoțit pretutindenĭ furtuna. Temperatura care era mult ridicată, s'a coborît repede. Barometrul agitat pe timpul furtuneĭ, a crescut peste noapte foarte mult, în mijlociŭ cu aproape 10 milimetri. Astăzĭ nor, timp rece și liniștit, către amiază se însenineazā.

Știrĭ telegrafice

(Serviciul *Agenției Romîne*)

Londra, 11 Septembrie. — Banca Engliterei a urcat scomptul săŭ la 2 jum. la sută.

Fiume, 11 Septembrie.—S'a constatat că *Tyria* a participat la scăparea luĭ *Ika* înaintea de a continua drumul săŭ. Depunerile oamenilor echipagiuluĭ *Ika*, zic că comandantul acestuĭ bastiment este răspunzător de catastrofă, că-șĭ perduse capul și dedea ordine contradictoriĭ.

Djibati, 11 Septembrie. — Se asigură că Englitera a recunoscut luĭ Menelik o delimitare de graniță maĭ întinsă de cît reclamase acesta și care a fost supusă apreciăriĭ Rusieĭ, Franțeĭ și Turcieĭ, spre a o face să fie garantă de Europa.

Petersburg, 11 Septembrie.—Misiunea luĭ Menelik sub conducerea conteluĭ Leontieff a sosit. A fost primită de contele Muraview căruia contele Leontieff a remis ordinul și sigiliul Solomon cu briliante.

Paris, 11 Septembrie. — Ziarul anarchist „Libertaire" a fost confiscat pentru excitație la atentate în contra d-luĭ Felix Faure, a regeluĭ Humbert și a regineĭ-regente a Spanieĭ. Redactorul răspunzător al ziaruluĭ a fugit.

Ultime informațiunĭ

Strigătul Romînilor transilvănenĭ

Pentru cel maĭ mic cuvînt maĭ aspru scris, Romîniĭ de dincolo sînt pedepsițĭ cu lunĭ și cu anĭ de zile de închisoare. Maĭ ales eĭ nu se pot atinge de persoana sfințită a vre-unuĭ monarch fără ca să'ĭ înfunde temnițele maghiare.

Orĭ cît de plină de amărăciune le-ar fi decĭ inima fraților de peste munțĭ, din pricina vizitei pe care regele Carol o face dușmanuluĭ lor secular, eĭ nu se pot atinge de persoana „sacrată" a regeluĭ Valachilor. Legile aspre ungureștĭ păzesc pe regele Romînilor și fac ca el să nu poată auzi direct adevărul pe care ar vroi să ĭ-l spuie milioanele de Romînĭ carĭ zac sub jugul maghiar.

*

Dar pretutindenĭ unde libertatea cuvîntuluĭ a fost impiedicată, ea a găsit anumite forme în carĭ totușĭ a putut să se manifesteze. Publicul deprins cu alegoriile și aluziunile, înțelegea lesne despre ce e vorba și ce anume vrea să spuie literatul, ziaristul, despre o cestiune oare-care, și lumina tot se răspîndea, deșĭ cu ceva maĭ multă greutate.

„Tribuna" organul Romînilor de peste munțĭ, găsește chipul de a se exprima asupra vizitei pe care regele Romînieĭ independente o face apăsătorilor lor. Intr'un articol, ziarul în cestiune face critica ministruluĭ de interne al Ungarieĭ. In acest articol se înșiră după o scurtă introducere toate mizeriile și persecuțiunile pe carĭ le-aŭ îndurat Romîniĭ.

*

Cităm și noĭ acest pasagiŭ, pentru ca cetățeniĭ noștri să'șĭ poată da maĭ bine seamă cuĭ regele nostru adresează lingușirĭ dintre cele maĭ josnice.

Cine e poporul maghiar, căruĭa regele Carol îĭ face acum onoarea uneĭ vizite?

Iată răspunsul „Tribuneĭ" :

„Este acela care a confirmat și ținut în vigoare ilegalele ordinațiunĭ, prin carĭ s'a dizolvat în mod volnic comitetul național și s'a declarat pur și simplu ca desființat întreg partidul național romîn.

„Este acela care a dispus pedepsirea cu arest ordinar a acelor șapte bravĭ fruntașĭ aĭ poporuluĭ nostru, carĭ după ispășirea greleĭ osînde în temnițele Seghedinuluĭ și ale Vațuluĭ, aŭ crezut că îșĭ îndeplinesc o sfîntă datorie către neam și țară, declarînd prin Manifestul lor, ca cetățenĭ și Romînĭ, că țin neclintit la programul partiduluĭ național și sînt ferm hotărîțĭ a continua și după eșirea din temniță lupta acea sfîntă pentru drepturile poporuluĭ impilat, care l-a temniță 'ĭ-a fost dus...

„Este acela care a oprit conferința noastră națională din Maĭ 1896, declarînd fără pic de genare neexistența poporuluĭ romînesc și dictînd în nebuna sa îngîmfare sentința de moarte politică a poporuluĭ de 3 milioane Romînĭ din această țară.

„Este acela, care în mijlocul alegerilor generale pentru dietă a avut tupeul să oprească conferințele noastre electorale, să oprească marea conferință a delegaților alegătorilor romînĭ, convocată în mod legal la Sibiŭ, și— culmea cutezanțeĭ !—a maĭ și pedepsit cu arestare, ca și pe niște delicvențĭ ordinarĭ, pe toțĭ aceĭ bărbațĭ aĭ noștri, carĭ în conștiința drepturilor lor cetățeneștĭ aŭ chemat pe alegătorĭ la consfătuire.

„Este acela, care cu gendarmiĭ și panduriĭ săĭ, a înăbușit de anĭ încoace orĭ-ce manifestație națională a poporuluĭ nostru, care a tîrît la temnițe, și a încărcat cu bătăĭ și cu injuriĭ pe orĭ-ce romîn, care a cutezat să-șĭ arate pe față sentimentele iubireĭ neamuluĭ săŭ.

„ Este acela care... — dar cine ar putea înșira întreg șirul de încălcărĭ, loviturĭ, brutalitățĭ și volniciĭ comise la ordinul, orĭ sub patronajul acestuĭ vestit domn ?

*

Noteze și regele Carol acest întreg șir de mizeriĭ, împotriva căruĭa n'a protestat nicĭ o singură dată, noteze'și acela care pretinde să i se încredințeze absolut conducerea destinelor neamuluĭ romînesc, strigătul disperat pe care Romîniĭ de peste munțĭ îl aruncă luĭ și acelor falșĭ patrioțĭ carĭ aŭ oprit din meschin politicianizm orĭ-ce mișcare revoluționară.

Iată strigătul de durere al romînilor transilvănenĭ :

„Acum după ce, de atîtea-orĭ ne-a lovit crunt în inimă, după ce de atîtea orĭ ne-a gîtuit înădușindu-ne vocea izbucnitoare de protest, după ce de atîtea orĭ ne-a revoltat întreagă ființa noastră de oamenĭ, cetățenĭ și Romînĭ, acum, în cele din urmă să ne maĭ insulte și cauza noastră sfîntă ?

„După ce ne-a încătușat și ne-a ferecat cu lanțurĭ grele la mîinĭ și la picĭoare, acum să ne maĭ și pălmuĭască ?

„O, asta nu o suferim!

Dacă toate volniciile le-am răbdat, dacă toate loviturile le-am suferit, insulta, ocara și batjocura urîtă, ce ne-o aruncĭ cu nevrednicul D tale cinizm, asupra cauzeĭ pentru care trăim și murim, ți-o respingem cu indignare adîncă,—și ți-o încrestăm.

Aĭ multe la răvaș, și să știĭ, că Romînul, dacă e răbdător și tăcut, el ține minte. Da, el ține minte !

. . . .

Aĭ profanat trecutul nostru, aĭ zdrobit roadele prezentuluĭ nostru. Pietatea noastră sfîntă aĭ bruscat-o în cel maĭ zguduitor și revoltător chip ; dreptatea noastră aĭ încălcat-o, drepturile ni le-aĭ desprețuit și în temnițĭ aĭ aruncat pe toțĭ ceĭ bunĭ și harnicĭ aĭ noștri. Gendarmiĭ tăĭ aŭ stins viețĭ romîneștĭ, și sînge romînesc aŭ vărsat, lăsînd orfanĭ și văduve în urmă în chin și amarnic traiŭ. Temnițele sînt pline de tinerĭ romînĭ, și zilnic se deschid ușile lor, ca nouă victime să cuprindă. Suferim și temnițĭ, și osînde, și loviturĭ de pușcă, și sîngele ni-l dăm, dacă-l cerețĭ, pentru cauza noastră, căcĭ ea ni-e maĭ scumpă de cît viața. Viața e a noastră, cauza însă e a poporuluĭ. Noĭ trecem și ne stingem, poporul însă rămîne în vecĭ, conștient de chemarea și menirea sa.

Iată de ce nu suferim o insultă a cauzeĭ noastre.

Eĭ servim noĭ, cu tot suflul și resuflul sufletuluĭ nostru, cu tot tremurul și cutremurul inimeĭ noastre, cu întregul ființeĭ noastre. Și orĭ cît de micĭ și neînsemnate ar fi opintirile noastre, ele sînt curate, sînt jertfe pe altarul sfînt al neamuluĭ, picurĭ din inima noastră, suspine din pieptul nostru, aduse cu gîndul ridicat și înălțat la sfințenia cauzeĭ unuĭ neam prigonit de veacurĭ în patria sa.

Nu insulta decĭ cauza noastră, căcĭ ea ni-e scumpă și sfîntă !

Pentru ea aŭ suferit secolĭ lungĭ părințiĭ și străbuniĭ noștri. Pentru ea aŭ sîngerat eroiĭ noștri ; pentru ea s'aŭ sfărîmat în roată trupurile luptătorilor noștri. Șiroaĭe de sînge și rîurĭ de lacrimĭ aŭ sfințit această cauză, rugăciunĭ și suspine nenumărate s'aŭ ridicat spre cerurĭ pentru ea, — și vaĭ de cel ce o insultă, căcĭ blestemurile tuturor veacurilor se vor îngrămădi asupra capuluĭ luĭ păcătos.

Auzĭ tu cel care vreaĭ să conducĭ destinele neamuluĭ romînesc, auzițĭ voĭ patrioțĭ falșĭ și interesațĭ, blestemul neamuluĭ ?

Inf.

Primăria de Bacăŭ a cedat ministeruluĭ de războiŭ o bucată de teren pe care se va construi o cazarmă pentru un regiment de geniŭ.

Această cazarmă era să se facă la Roman, dar primarul din acest oraș a refuzat să cedeze ministeruluĭ bucata de teren necesară noueĭ construcțiĭ, sub cuvînt „că prin instalarea unuĭ regiment de geniŭ acolo se vor scumpi ouăle și brînza !".

Călătoria regeluĭ

„Agenția Romînă" ne transmite o tegramă prin care se anunță că perechĭa regală romînă a sosit ierĭ, la 11 Septembrie, la Münnchen. Aŭ fost primite la gară de principesa Gisela. Aŭ azistat la o reprezentație a teatruluĭ Curțeĭ.

Principesa Gisela va oferi mîine un prînz în onoarea majestăților lor regele și regina Romînieĭ.

Consfătuirea conservatorilor

Aseară a fost o întrunire acasă la d. Lascar Catargiu. Aŭ luat parte d-niĭ Tache Ionescu, N. Filipescu, maior Obedenaru, Balș și alțiĭ. S'a discutat atitudinea partiduluĭ și în special atitudinea ziaruluĭ „Epoca" în chestia mergereĭ regeluĭ la Buda-Pesta.

Toțĭ ceĭ carĭ aŭ luat parte la această consfătuire aŭ opinat chiar pentru începerea uneĭ campaniĭ maĭ active a întreguluĭ partid în această chestiune.

*

D. Filipescu a propus ca să se facă maĭ multe întrunirĭ publice la Iașĭ, Bucureștĭ și Craiova pentru a se protesta în contra atitudineĭ d-luĭ Sturdza în chestia națională.

Singur d. Lascar Catargiu a fost de părere contrară, susținînd că în chestiunĭ atît de importante, presa conservatoare ar trebui să fie maĭ cu băgare de seamă.

D. Catargiu s'a declarat cu totul contra întrunirilor publice carĭ, după d-sa, n'ar putea fi convocate fără a consulta maĭ întîĭ pe d. Carp și pe ceĭ-l'alțĭ fruntașĭ.

*

Cît privește campania ziaruluĭ „Epoca" d. Lascar Catargiu a spus că d. Filipescu rămîne singur responsabil de cele ce se scriŭ în gazeta d-sale.

Conservatoriĭ carĭ aŭ luat parte la consfătuirea de aseară aŭ rămas foarte nemulțumițĭ de atitudinea d-luĭ Lascar Catargiu, care, zic eĭ, ascultă prea mult de sfatul d-luĭ Petre Carp.

M.

Comerciantul din Capitală Natan Halpern a fost depus la Văcăreștĭ pentru bancrută frauduloasă.

Ministerul de interne a autorizat comuna rurală Popeștĭ, din județul R.-Sărat, să cumpere, cu prețul de 5000 leĭ casele d-luĭ C. Ropotescu spre a servi de local pentru primărie.

Consiliul comuneĭ Curtea-de-Argeș a fost dizolvat, ĭar în comisia interimară aŭ fost numițĭ d-niĭ D. V. Ioanin președinte, St. Dumitrescu vice-președinte, I. Vălsănescu, T. Cărtată și I. Ionescu membri.

Aseară aŭ sosit în Capitală bicicliștiĭ italienĭ Bazini și Tomaseli. Eĭ aŭ fost întîmpinațĭ la gară de maĭ mulțĭ membri aĭ societățeĭ bicicliștilor.

D. general Oprescu, inspector general al intendențeĭ armateĭ, șĭ-a început inspecțiile generale. D-sa a inspectat erĭ manutanța din capitală, de sub conducerea d-luĭ maior Ciovica, și a rămas pe deplin satisfăcut.

Comisiunea de bacalaureat din Capitală a fost compusă ast-fel : d-niĭ Coco Dumitrescu președinte, Bogdan, Evolceanu, Erbiceanu, Pangrati, Voinov și Vlădescu membri.

D. Jean Lecca, prefectul de Bacăŭ, se află grav bolnav.

D. Menelas Ghermani, fost ministru de finanțe, s'a întors în Capitală, unde se va stabili definitiv.

D. D. Sturdza a plecat aseară la Sinaia.

Se crede că d. Sturdza va renunța de a maĭ merge la Pesta.

La căile ferate s'aŭ început examenele pentru admiterea de elevĭ în scoala de întreținere.

Comisiunea de examinare este compusă din d-niĭ Oprescu, Galleĭ și Scopol.

A se citi în pagina VI-a foița „Copiiĭ părăsițĭ".

D. Tomescu, consulul Romînieĭ la Rusciuc, a obținut un congediŭ de o lună.

D. Const. Conțescu, atașat la ministerul de externe, a fost însărcinat cu girarea afacerilor consulatuluĭ.

Directorul școaleĭ bulgăreștĭ din Tulcea nesupunîndu-se ordinelor ministeruluĭ de instrucțiune publică de a'șĭ modifica programul după cel oficial romînesc, s'a numit o anchetă pentru a constata faptul și a obliga pe acel director să se conforme legilor țăreĭ ; în caz contrar, școala să fie închisă.

Azĭ dimineață mitropolitul primat a plecat la Botoșanĭ.

Telegrame din Rusia vestesc că în Caucaz a izbucnit ciuma.

Presa romînă învitată la Pesta

„Agenția romînă ne transmite următoarea telegramă :

Budapesta, 12 Septembrie.— Societatea ziaristică din Budapesta a invitat pe reprezentanțiĭ ziarelor marĭ din Bucureștĭ să vie la Budapesta în timpul ședereĭ regeluĭ Romînieĭ în acest oraș.

Ziarele invitate sînt : Independance Roumaine, Voința Națională, Timpul, Epoca, Adevĕrul, Dreptatea, Drapelul, Liberalul, Romînul, Bukarester Tagblatt și Romänischer Lloyd.

Călătoria învitaților va fi gratuită pe toate liniile de drum de fier ale statuluĭ unguresc.

Se va face totul pentru a procura o ședere plăcută acestor zairiștĭ.

ECOURĬ

● A apărut No. 27 al revisteĭ *„Calea Ferată"* cu următorul sumar :

Către cititorĭ.—Statele caseĭ de pensiunĭ c. f. r.—Arbitrajul pe căile ferate engleze.—Scăderea tarifelor do cereale în Francia. — Expresul Londra-Gibraltar.—Noul vagon de clasa I al companieĭ de Est din Francia. — Calea ferată electrică în interiorul expozițieĭ de la 1900.—Cerem anchetă. — Consiliĭ practico : camionaj.—Memoriul funcționarilor c. f. r. (urmare).—Tariful taxelor accesoriĭ : taxa de manipulație, taxa de încărcare și descărcare, taxa de locațiune.—Tarife.—Cea maĭ frumoasă gară din lume.—Bătăușiĭ la c. f. r.—Diverse.—Funcționar necorect. — Accidente.—Licitațiĭ, etc., etc.

● Ierĭ, joĭ, s'a celebrat căsătoria civilă a d-luĭ Ion S. Spartali, publicist, cu domnișoara Maria Mărculescu Nicolaŭ din Brăila.

ULTIMA ORĂ

Spaima trădătorilor

Azĭ maĭ mulțĭ cetățenĭ aŭ căutat să placardeze discursurile rostite în chestia națională de Dimitrie Sturdza, pe timpul cînd era în opoziție.

Manifestația aceasta arată în de-ajuns fierberea ce domnește față de trădarea ce se va săvîrși la Pesta.

Primul-ministru Sturdza, înspăĭmîntat de această sîngeroasă lecție, a chĭemat pe prefectul poliției și 'ĭ-a ordonat să pue agențiĭ să rupă discursurile rostite de acelaș Sturdza în opoziție.

Se răzbună trădările, speculanțĭ aĭ patriotizmuluĭ !

Procesul schingiuitorilor

Astăzĭ a venit înaintea Curțeĭ de apel secția a II-a procesul intentat de victimele poliției, din zilele de 16 și 18 Noembre 1896, zbirilor polițieneștĭ Ionel Antonescu, Cantuniari și Gr. Roman pentru că le-aŭ torturat în aresturile poliției Capitaleĭ.

*

Curtea era compusă din d-nul Corneliu Manolescu președinte și d-niĭ Bosie și Atanasovicĭ membri. Ministerul public era reprezentat prin d. procuror de secție Stambolescu.

Partea civilă era reprezentată de d. advocat Gogu Florian, ĭar acuzațiĭ eraŭ apărațĭ de d-niĭ advocațĭ Iancovescu și Popovicĭ.

Reclamantul d. Gh. Paraschivescu cît și martoriĭ acuzăreĭ eraŭ prezențĭ, de asemenea și inculpațiĭ : Ionel Antonescu și Gr. Roman. Lipseaŭ martoriĭ apărăreĭ.

D. advocat Popovicĭ cere amînarea procesuluĭ pentru citarea maĭ multor martorĭ, între carĭ sergențĭ și gendarmiĭ postațĭ la aresturile polițieĭ.

D. avocat Iancovescu cere de-asemenea amînarea.

Partea civilă se unește și ia la amînare și cere citarea D-luĭ Paul Stătescu, fost prefect de poliție, care știe că reclamantul a fost schingiuit în aresturile polițieĭ.

D. procuror general Stambulescu acceptă amînarea dar se opune la citarea d-luĭ Paul Stătescu.

*

Curtea primește amînarea și dispune citarea martorilor, între carĭ și d. Paul Stătescu, fost prefect de poliție.

Condamnă pe martoriĭ carĭ lipsesc la 20 leĭ amendă.

Procesul se amînă pentru ziua de 13 Octombrie.

Mir.

OFICIALE

* D. I. Th. Florescu, actual supleant la tribunalul Romanațĭ, a fost numit procuror la același tribunal. în locul d-luĭ Th. Stoenescu, trecut în alt post.

* D. George Slătineanu, actual ajutor la judecătoria ocoluluĭ Focșanĭ, a fost numit supleant la tribunalul Romanațĭ, în locul d-luĭ I. Th. Florescu, înaintat.

* D. Th. Stoenescu, actual procuror la tribunalul Romanațĭ, a fost numit procuror de secție la tribunalul Iașĭ, în locul vacant.

* D S. S. Vasiliu, licențiat al facultățeĭ juridice din Paris, a fost numit ajutor la judecătoria ocoluluĭ Focșanĭ, în locul d-luĭ George Slătineanu, trecut în alt post.

* D. R. Nițescu, licențiat al facultățeĭ juridice din Bucureștĭ, a fost numit ajutor la judecătoria ocoluluĭ Buhușĭ, județul Neamțu, în locul d-luĭ I. Ionescu.

* D. M. Ionescu, actual registrator la tribunalul Dolj, a fost numit portărel pe lîngă același tribunal, în locul d-luĭ An. Theodorescu, decedat.

* D. T. I. Rătescu a fost numit subprefect al plășeĭ Olt-Topolog, județul Argeș.

Licitațiunĭ

* Tribunalul Ilfov, (Bucureștĭ) .— 22 Septembrie : Imobilul din Oltenița, str. Călărașĭ No. 3, compus din maĭ multe camere avînd ca dependințĭ o bucătărie, o sufragerie, pivniță, pod, magazie și diferite alte îmbunătățirĭ.

* Idem.—Casele cu locul lor din Bucureștĭ, str. Tudor Vladimirescu No. 16, construite de zid și învelite cu tablă, compuse din două corpurĭ de clădirĭ, avînd primul corp 8 camere, antreŭ, bucătărie și 2 pivnițe, ĭar cel-l'alt are 3 camere și 2 magaziĭ.

* Idem.—Moșia Frunzaru, cu trupurile eĭ situată în comuna Frunzaru, plasa Sire, jud. Olt, avînd o suprafață de 1900 pogoane din carĭ 350 pogoane sînt pădure tînără, 60 polană și izlaz

---

FOIȚA ZIAR. „ADEVĔRUL"

— 156 —

GORON

Destăinuirile unuĭ polițist

IV. Poliția viitoruluĭ

V

Asasiniĭ anarhiștĭ

Veni de asemenea să spună că se înșelase, că Marpeaux era unul dintre ceĭ maĭ excelențĭ băețĭ, că studia foarte mult și cu stăruință și că nicĭ o dată nu'ĭ vorbea „de de cît reforma sistemuluĭ monetar"!

Se rîsese foarte mult despre aceasta, dar efectul cădea asupra juriuluĭ săŭ.

Un camarad, care povestise că Marpeaux îĭ spuse că el ar omorî pe cel d'întîĭ agent care ar încerca să'l aresteze, își rectifică depoziția.

— Dacă a spus aceasta, zise el, apoĭ n'a făcut-o de cît din glumă: Marpeaux era omul cel maĭ bun din lume.

In sfîrșit Poullain, care dăduse la iveală secretele anarchiste ale tovarășuluĭ săŭ, desminți tot ce spuse maĭ înainte.

Cînd el apăru, între doĭ păzitorĭ la curtea cu jurĭ, unde în ajun fusese condamnat la opt anĭ de muncă silnică, aruncă asupra azistențeĭ un surîs ironic, sigur fiind de afectul pe care avea să'l producă, apoĭ zise:

— Tot ce-am istorisit asupra luĭ Marpeaux era falș. El n'a fost nicĭ odată anarchist și n'a zis nicĭ cînd că va ucide pe primul agent de poliție ce ar căuta să'l aresteze.

Atuncĭ se angajă între 'dînsul și președinte acest dialog curios :

Președintele. — In sfîrșit, el e care te-a întovărășit la arest ?

Poullain. — Nu știŭ nimic despre asta ?

Președintele, — Cine dar a omorît pe agent ?

Poullain. —Un om înalt ca și mine.

Președintele. — Ți-aĭ învățat răŭ lecția. Marpeaux pretinde că unul scurt. Ascultă, privește acest cuțit: l'aĭ recunoscut la instrucție, nu'ĭ așa că'ĭ cuțitul luĭ Marpeaux ?

Poullain. — Nu ĭ'l-am văzu nicĭ odată.

Or, se primise la Mazas o scrisoare că Marpeaux încerca a'l trece la complicele săŭ Poullain și în care îĭ spunea :

„Vreaŭ să ĭaŭ pe socoteala mea furturile de biciclete, dar trebue să spuĭ că acel care a omorît pe agentul Colson este un mic om blond; contrar, voĭ fi silit să te înșărcinez !"

Această scrisoare fu citită la audiență. Tîrgul era flagrant, ĭar retractările martorilor nu eraŭ de cît consecințele. De alt-fel, spiritul juraților fu frapat. Avocatul luĭ Marpeaux știu să tragă parte, cu o mare abilitate, de inversiunea miculuĭ om blond. Jurațiĭ se lăsară atrașĭ de această comedie, ĭar Marpeaux obținu circumstanțe atenuante carĭ îl scăpaŭ de ghilotină.

Am explicat deja că la siguranță nimenĭ nu este partizan al pedepseĭ cu moarte ; de alt-fel s'a găsit în ziua aceea că jurațiĭ poate ar fi socotit ca de puțină valoare viața unuia din aceștĭ agențĭ carĭ se devotează cu atîta abnegare apărăreĭ societățeĭ.

Se condamnă adesea la moarte asasinul uneĭ fete publice.

Orĭ ce comparație n'are loc.

Maĭ curios este că, două-treĭ zile după această condamnare la muncă silnică pe viață, care era pentru Marpeax tot ce putea spera maĭ bun, căcĭ nicĭ odată nu vizase să fie achitat, el reveni la palatul de justiție pentru un proces corecțional, în care maĭ mulțĭ camarazĭ de aĭ luĭ eraŭ implicațĭ în tradiționalul furt de biciclete.

Marpeaux, care nu maĭ avea nimic de riscat își aruncă masca și se amuză a speria auditorul cu declarațiile sale anarchiste.

Prezidentul întrebîndu'l cu privire la un incident aĭ Ligeĭ anti-proprietarilor, ce plăcere încerca să'șĭ însușească casele fără a preveni pe ceĭ ce le posedaŭ, Marpeaux răspunse :

— Foarte natural, casele aŭ fost construite de lucrătorĭ, decĭ lor le aparține, și e drept ca eĭ să facă în ele ce le place.

In sfîrșit, cînd se retrase, își scoase șapca și, cu o voce sonoră, scoase clasicul strigăt: „Trăĭască anarhia!"

A doua crimă anarhistă despre care vreaŭ să vorbesc este bine cunoscută și a fost comisă cîte-va zile înaintea omorîreĭ luĭ Colson, dar ea este poate din toate faptele anarhiștilor aceea care arată maĭ bine adevăratul spirit al tovarășilor în momentul cînd propaganda prin fapt era la modă și se poate spune care este sinteza spirituluĭ anarhist după mișcarea violentă creĭată de Ravachol.

D. Georgevicĭ, fost ministru plenipotențiar al Serbieĭ la Paris și care fusese desemnat de guvernul săŭ pentru a ocupa aceleașĭ funcțiunĭ la Bucureștĭ, era un om cu obiceĭurĭ foarte simple și de ordinar lua prînzul la Duval din intrarea opereĭ.

La 13 Noembrie 1893 toemaĭ terminase de cinat, către orele 8 seara, și se ridicase să'șĭ ĭa pardesiul, cînd un individ, un om foarte tînăr, cu talia mică, părăsind o masă vecină, se aruncă asupra luĭ și'l lovi teribil în piept.

Apoĭ o luă la fugă cu o ast-fel de repeziciune că nimănuĭ nu-ĭ trecu prin gînd să'ĭ ațină calea.

El era deja departe cînd se zvoni că nenorocitul ministru al Serbieĭ fusese victima uneĭ tentative de asasinat.

D. Georgevicĭ de o cam-dată nu încercă nicĭ o durere. El crzu că avuse aface cu un tîlhar care voise a'ĭ lua portofelul. Duse chĭar repede mîna la buzunar ; dar, în această mișcare, el dete peste o lamă de cuțit, înfiptă drept în haĭnele sale, pe care o trase și o aruncă jos.

Imedĭat un șiroĭŭ de sînge începu să curgă din rană și D. Georgevicĭ leșină. Fu transportat maĭ întîĭ în lingeria stabilimentuluĭ, unde un doctor din vecinătate, medicul Darge, îĭ dădu primele îngrijirĭ.

Rana nu era atît de adîncă și, în primul moment, nu fu socotită ca periculoasă.

Din nenorocire a doua zi d. Georgevic, care fusese transportat în apartamentul ce'l ocupa la hotelul Windsor, avu o criză nervoasă și maĭ mulțĭ medicĭ, chemațĭ în consult, constatară că o hemoragie internă se produse.

Ministrul Serbieĭ fu maĭ multe săptămînĭ între viață și moarte și nu fu scăpat de cît în urma uneĭ operațiunĭ extrem de periculoasă.

Cu toate astea, comisarul cartieruluĭ piețeĭ Vendôme, fiind prevenit, își începu ancheta : asasinul își lăsase arma, pe care era gravat: „Fradere, C. G. Marseille", plus o pălărie, pe căptușala căreia se găsea această mențiune: „strada Fabricelor, No. 4, Marseille."

Existaŭ oare-carĭ indiciĭ pentru a găsi pe omorîtor, cu atît maĭ mult că atitudinea sa puțin deosebită atrase atenția chelnerilor și a clienților carĭ vineaŭ în fața luĭ.

El rămase aproape o oră, după ce sfîrși de mîncat, cu ochiĭ vagĭ, sprijinit pe cotu'ĭ stîng... S'ar fi zis că asculta vocĭ lăuntrice...

Toate persoanele carĭ fură ascultate în chĭar seara aceea dădură informațiunĭ foarte precize.

Dar nu era nevoĭe să se caute asasinul.

Către orele 11 seara comisarul piețeĭ Vendôme primi o depeșă de la colegul săŭ din cartierul Roquette care'ĭ anunță că un individ, spunînd că se numește Leon Leauthier, venise să se constituĭe prizonier la comisariatul săŭ, zicînd că, într'un restaurant Duval din intrarea opereĭ, lovise cu un cuțit pe un consumator, al căruĭ nume nu'l știa.

(Va urma)

de vite şi restul arabil; ca dependinţĭ sînt maĭ multe corpurĭ de clădire compus fie-care din cîte maĭ multe camere, o moară de apă construită de zid, 1 casă pentru pompă, 1 grădină pentru zarzavat avînd o suprafaţă de 19 pogoane pămînt, o altă moară de zid avînd şi treĭ camere de locuit pentru personal, 2 grajdurĭ pentru vite şi altele; şi 2). Moşia Corbi cu toate trupurile şi numirile eĭ, situată în comuna Opărelu, jud. Olt, avînd o suprafaţă ca de 250 hectare pămînt din carĭ, 40 hectare sînt pentru fîneaţă, 40 izlaz, 150 pămînt arabil şi 20 pădure fără alte îmbunătăţirĭ.

MODE

Pălărie morès

Acest model din stofă cenuşie, e împodobit de o lată panglică ecosez negru şi alb, legată de o parte într'o frumoasă fundă foarte înaltă.

Laura.

Starea civilă

Declaraţiĭ de căsătorie

Ioan Niculescu, cu d-na Bălaşia Dumitru Danovicĭ; Dimitrie Zaharia Marin, cu d-ra Maria V. Ionescu; Ionescu Stelian, cu d-ra Constanţa C. Cioflan; Balaşĭ Csiirös, cu d-ra Cristina Andreĭ; Locotenent, farmacist Vlad Beloiu, cu d-ra Maria Costache Antonescu; Constantin Ionescu, cu d-ra Maria Iancu Popescu; David Fucs, cu d-ra Berta N. Goldenstein: Constantin Dumitrescu, cu d-ra Maria Pandele Iliescu.

Pentru gospodine

Rachiŭ de miere.— Amestecaţĭ 6 kilograme de miere cu 22 litrurĭ apă. Lăsaţĭ să se dospească totul şi apoĭ destilaţĭ. Veţĭ obţinea 4 litrurĭ de rachiŭ bun, tare şi curat.

Gastr.

SPECTACOLE

Marele Etablissement Hugo. După cum am anunţat deja, stagiunea teatruluĭ de *Varietăţĭ* se va deschide la 25 Septembrie c. Sîntem informaţĭ, că noua direcţiune a acestuĭ teatru a făcut toate sacrificiile pentru a angaja artiştĭ de primul rang.

Grădina Hugo.— Teatru de varietăţĭ. In timp de ploaie, în sala Hugo.

Grădina centrală.—Concert dat de orchestra D. Dinicu.

Grădina Lukianoff, strada Cîmpineanu.—In fie-care seară teatru de varietăţĭ. Trupă Nouă. In timp de ploaie reprezintaţia se dă în fosta sală Orfeŭ.

Grădina Cosma.—Concert muzical.

Grădina Frascati.Concert de orchestră.

Grădina Mitică Georgescu, str. Cîmpineanu.—Teatru de varietăţĭ. Trupa Burienescu.

Grădina Raşca — In fie-care seară teatru de varietăţĭ sub direcţiunea D-luĭ Agop Kiolean.

Preţul locurilor: Loc rezervat 2 leĭ, stal I 1 leŭ, intrarea generală 50 banĭ.

Marele stabiliment Hugo. Marţĭ 16 Septembrie a. c. va avea loc o mare reprezentaţie extra-ordinară dată în beneficiul d-neĭ *Ghilda Schapira*, distinsa cîntăreaţă şi artistă. Se va reprezinta: actul al IV-a din „Sacrificarea luĭ Isac" şi 2 comediĭ— operete.

OFERTE ŞI CERERI

De arendat de acum moşia Poiana 370 fălcĭ o oră şi jum. de Tecucĭ. Adresa *doctor Pantely-Brăila.* 109—15

Un tânăr romîn fost comerciant, cunoscînd bine limba germană, puţin franceză şi italiană doreşte a ocupa un post, dispune şi de o garanţie de 1000 leĭ.
A se adresa la administraţia acestuĭ ziar sub iniţialele G. F. 173—5

Gimnastica higienică şi massaj se fac de către un *suedez* elev al Profesoruluĭ UNMAN din STOCKHOLM. Chemat vine şi la domiciliu.
Oscar Carlberg
159—5 *Vila Băicoianu-Filaret*

La 14 Septembre a. c.
SE VINDE PRIN LICITAŢIE BENEVOLA casele şi locul lor cu 2 feţe, în calea Dorobanţilor 27 şi str. Cătunuluĭ 4, în total (ca 2820 m. p.) saŭ în lotur.
Licitaţia se va ţine la ora 10 a. m. IN CALEA DOROBANŢILOR, 27. 156—10

BANI ŞI CASE
Orĭ-cine voiesce *a lua* saŭ a da **banĭ** cu împrumut pe *hypotecă* asupra case şi moşiĭ, atît în primul rang cît şi după credite, asemenea orĭ-cine voieşte *a cumpăra* saŭ a vinde ieftine case, locurĭ, moşiĭ şi pădurĭ să se adreseze numaĭ *Agenţieĭ Centrale* **str. Biserica Eneĭ No. 7, Bucureştĭ,** unde va fi servit prompt şi conştiincios.
Gratis se plasează banĭ particularĭ pe hypotecĭ sigurĭ. Nu se plăteşte nimic înainte.
Cu stimă
Cohn & Fortuneanu
201—5 *Str. Biserica Eneĭ No. 7*

SCARLAT C. ARION
AVOCAT
128. STRADA POLONĂ.—128
Ore de consultaţie de la 9—11 a. m. şi de la 6—7 p. m. 197—90

DIVERSE

A apărut:
Curs de Aritmetică raţionată
EDIŢIA II
de
ST. STOICESCU
Profesor de Matematice la liceul „LAZAR"
Partea II pentru cl. III secundară.
Partea I, pentru cl. II secundară va apare la 15 Septembre, iar **Aritmetica practică** pentru cl. I secundară la 18 Septembre. 311—5

Aŭ dispărut două căţele: una daneză, mare, gri, cu alb pe pept şi alta roşatică de vînătoare cu treĭ cicatrice: una pe burtă şi două de asupra cozeĭ. Cine se va presenta cu ele la Hotel Metropole camera No. 2 va fi bine recompensat. 295—3

Ne maĭ văzut în Romînia!
PASINI şi TOMASELLI, italienĭ **championiĭ lumeĭ întregĭ,** carĭ pe tandem n'aŭ fost învinşĭ pînă astă-zĭ nicĭ în Europa, nicĭ în America. Vor lua parte la **alergările** de

Duminică 14 curent, orele 6 seara
La VELODROMUL ROMAN, de pe *Şoseaua Kiseleff, Rondul II*
Maĭ vor lua parte la aceste alergărĭ: **LURION, Championul Europeĭ,** care posedă 100 de medaliĭ. **HELLER, Championul Belgieĭ. SEIDL, Championul Elveţieĭ. MAX, Championul Parisuluĭ NEPPEL, Championul Bavarieĭ MICHELET,** *celebrul biciclist parisian.*
Se vor împărţĭ premiĭ în valoare de **6000** leĭ

Aducerea acestor celebri biciclişti costă pe Direcţiunea Velodromuluĭ maĭ mult de 8000 leĭ. 220—3

FOIȚA ZIAR. „ADEVĔRUL"

— 135 —

PIERRE DECOURCELLE

COPIII PARASITI

Partea a III-a

TRASURA DE UNIRE

XIX

Pachetul de scrisorĭ

— Nu zicea așa, Claudinet, te rog.

— Mă duc... colo sus la mama, căcĭ și eŭ am avut mamă care mă ĭubea... dar prea am stat puțin la un loc cu ea... Mă duc unde se duc copiĭ și sînt fericițĭ... Noĭ ne despărțim ĭar... dar acum pentru tot-d'a-una, Fanfan!.

— Claudinet, te rog..

— Așĭ fi vrut să staŭ cu tine... în viața cinstită, dar dumnezeŭ n'a vrut.. Nu e nimic... Am văzut pe dama cea bună de la Moisselles... pe d-na Elena... Sînt mulțumit.

Și de oare-ce Carmen sta plecată spre el...

— D-nă Eleno, urmă el, să ĭubeștĭ tot-d'a-una pe Fanfan al meŭ El te ĭubește mult... și vrea să mă ĭubeștĭ și pe mine... Lasă'l cîte o dată să vorbească și de mine.... Vreaŭ să mă săruțĭ și pe mine.... pînă nu mă duc?...

Ar fi fost crud să dezamăgească pe copil.

Nu'ĭ spuseră că nu era Elena Carmen începu să plîngă.

Il sărută pe frunte.

Claudinet zîmbi fericit.

Apoĭ începu a intra în agonie.

Agonia îĭ fu ușoară.

La față se făcuse ca ceara de alb In jurul ochilor moartea punea vînătăĭ.

Stigmatele lungilor suferințe pieriseră.

Fața îĭ era liniștită.

Ochiĭ săĭ dulcĭ de obiceiŭ acum se uitaŭ neîncetat la amicul săŭ..,

— Vezĭ Fanfan zise el ĭar?.. Nu țĭ-am spus eŭ că bine a zis doctorul... Tot mor, dar mor maĭ înainte ceva.

Dar sînt fericit... D-ămĭ mîna.. Vreaŭ să o simt lîngă mine.

Tresăltă.

Buzele sale maĭ șoptiră ceva.

Cu ochiĭ îĭ căuta pe toțĭ dinprejur.

— Adio, d-nă Eleno... adio, d-le de Montlaur... adio Fanfan.

Capul îĭ căzu pe pernă.

Doctorul veni.

Nu avu ce maĭ face.

Iscăli numaĭ actul de deces.

Venise cu comisarul care făcuse proces-verbal.

Fanfan, nebun de durere, se aruncase asupra corpuluĭ amiculuĭ săŭ.

Plîngea cu hohote.

Carmen căuta în zadar să'l mîngîe Numaĭ oboseala fizică îl despărți de cadavru.

Atuncĭ căzu într'un somn adînc.

In timpul somnuluĭ fu dus într'o cameră vecină cu a Carmeneĭ în care sta de obiceiŭ Marcel cînd avea vacanță.

Acolo adormi greŭ.

Se sculă la ziuă.

Cînd se deșteptă soarele lumina odaia.

Copilul se uită împrejur.

Se simțea vesel de veselia razelor soareluĭ.

De o dată îșĭ aduse aminte.

Se înfioră.

Claudinet murise.

Murise cu cîte-va ceasurĭ înainte dîndu-șĭ viața pentru el.

Se putea oare ca — pe cînd soarele strălucea așa de frumos să se afle alăturĭ un corp încheţat, aĭ căruĭ ochĭ nu eraŭ să se maĭ deschidă nicĭ odată?

Fanfan se îmbrăcă repede.

Alergă să vadă să vadă corpul amiculuĭ săŭ mustrîndu-se ca de o crimă că dormise cîte-va ore.

Vrea să stea lîngă el pînă în ultimul momemt.

Cînd intră în odaĭe văzu pe d. de Montlaur.

Acolo stătuse toată noaptea.

Nu părăsise cadavrul.

In fața luĭ, pe o masă, se afla scrisorile înapoiate de Claudinet înainte de a muri.

Ele se aflăŭ risipite pe masă.

Ramon se sculă în sus.

Luă pe Fanfan și îl îmbrățișă cu un fel de furie sălbatică.

Ingîna:

— Fiul meŭ! Tu eștĭ fiul meŭ!

— Tată! zise Fanfan.

Și îl sărută de nenumărate orĭ.

— Acum roagă-te îĭ ordonă Ramon, arătîndu'ĭ corpul bietuluĭ ofticos care se odihnea pe un pat alb ca și fața luĭ încunjurat de florĭ.

Lîngă pat ardeaŭ patru lumînărĭ în sfeșnice marĭ de argint.

Pe pieptul copiluluĭ între mîinele împreunate se afla un crucifix de fildeș.

Fanfan se plecă și sărută pe frunte pe fostul săŭ prieten.

Apoĭ îngenunchiă.

Incepu să plîngă tare.

In urmă se rugă,—spuse singura rugăciune ce știa, cea care îl învățase „dama cea bună".

In timpul acesta Ramon, foarte palid cu ochiĭ rătăcițĭ, îșĭ reluase locul unde îl găsise Fanfan cînd venise.

Ținea în mîinĭ scrisorile pe care le căutase atîta vreme, dar nu le citea ca odinioară.

Se uita la fiul săŭ și se gîndea.

Pe obrajĭ îĭ curgeaŭ lacrămĭ marĭ.

Se gîndea că pachetul cu scrisorĭ îl cucerise și'l adusese Fanfan.

In vreme ce el tatăl săŭ, pronunța o sentință fără milă, condamnîndu'l la rușine la crimă, el trecea prin marea de noroĭ fără să se mînjească.

Maĭ mult, cel care cu pericolul vieţeĭ aducea dovezĭ de nevinovăția sa, de a sfinteĭ și curateĭ ființe pe care o spăla de orĭ ce bănuĭală și pe care era să o numească „mama luĭ" era tot copilul pe care îl izbise într'un chip așa de cumplit.

Iacă de ce se uita cu așa ĭubire și remușcare la el.

Iacă de ce plîngea.

Dar în acelaș timp cînd se gîndea la ceĭ nevinovațĭ la martiriĭ bărbatul Eleneĭ se gîndea și la ceĭ vinovațĭ la ceĭ cărora le datora vecinicele remușcărĭ de ceea ce făcuse.

Trufașa și nemiloasa fire îĭ spunea că crima cu urmărĭ așa de cumplite, cerea o răzbunare cumplită.

Toate scrisorile le citise.

Le citise una cîte una.

Nu văzuse el oare acum adulterul suroreĭ sale rușinea uneĭ ființe din familia Montlaur?

Dar nenorocirea schimbă pe om.

Cu toate crimele sale care altă dată ar fi făcut să i se roșească fruntea, un simțimînt noŭ, ciudat necunoscut, coprindea încet—încet inima luĭ Ramon.

Cu cît citea paginele acelea în carĭ vedea termenĭ arzătorĭ aĭ uneĭ ĭubirĭ sfinte ce Carmen avea pentru ofițer, în care vedea sinceritatea cu cît se gîndea la luptele ale căror dureroase peripețiĭ le istorisea ea, între un bărbat nesuferit și nespusa eĭ ĭubire pentru soțul inimeĭ sale, cu atît Ramon începea a se îndoi.

Oare nu era soarta de vină?

Biata surioară!

Cînd se întorsese odată, de mult din Mexic după ce se măritase, îșĭ aducea aminte că o găsise tristă.

Fusese așa de veselă înainte.

Ce avea?

Intîlnise pe Robert.

— Da, zise Montlaur, de pe atuncĭ îșĭ înșelase bărbatul, de pe atuncĭ făcuse o faptă urîtă, înjositoare la culme.

La acest gînd sîngele fierbea în vinele gentilomuluĭ.

Voia să pedepsească.

Trebuia.

(Va urma)

CASA DE SCHIMB ȘI SCOPT

M. FINKELS

No. 8, în noul Palat Dacia-România, str. Lipscani în fața palatuluĭ Bănceĭ-Naționale

Cumpără și vinde efecte publice și face orĭ-ce schimb de monezĭ

Cursul pe ziua de 1 Septembrie 1897

		Cump.		Vând	
4%	Renta Amortisabilă . .	88	50	89	50
5%	„ Amortabilă . . .	100	—	102	—
6%	Obligaț. de Stat (Conv. R.)	101	3/4	102	3/4
5%	„ Municipale din 1883	96	1/2	97	1/2
5%	„ „ „ 1890	97	1/2	98	1/2
5%	Scrisurĭ Funciar Rurale	92	3/4	93	1/2
5%	„ „ Urbane	88	3/4	90	1/2
6%	„ „ „	—	—	—	—
5%	„ „ „ Iașĭ	85		86	—
	Acțiunĭ Banca Națională	1860	—	1870	—
	„ „ Agricolă	325	—	335	—
	Florinĭ valoare Austriacă	2	10	2	13
	Mărcĭ germane	1	23	1	25
	Bancnote Franceze . .	100	—	101	—
	„ Italiene . . .	96	—	96	—
	„ ruble hîrtie .	2	35	2	72

Proprietar CONST. MILLE — Tipografia ziaruluĭ «Adevĕrul» Pasagiul Bănceĭ Naționale — Tipărit cu cerneală F. T. Gleitsmann, Dresda